

GÖTEBORGS UNIVERSITET

”Hon är också en viktig person i Biskopsgården”

- En kvalitativ studie om unga kvinnors
Empowerment i Biskopsgården

Martina Olsson

Höstterminen 2015

Examensarbete i Globala Utvecklingsstudier

Institutionen för Globala Studier

Göteborgs Universitet

Handledare: Hans Abrahamsson

Antal ord: 15487

Sammanfattning

Studien belyser frågan kring unga kvinnors Empowerment i stadsdelen Biskopsgården, Göteborg. Att invånare ska få större tillgång till inflytande är ett etablerat fokus i den svenska utvecklingspolitiken, däribland i Göteborg. Genom en kvalitativ metod har studien analyserat hur olika aktörer i Biskopsgården ser på unga kvinnors delaktighet och inflytande. Studien ämnar att se vilka faktorer som hindrar och möjliggör unga kvinnors empowerment. Frågan om hur olika aktörers åsikter ser ut gällande ämnet besvaras genom semi-strukturerade intervjuer med personer som är verksamma i Biskopsgården och studien fokuserar på tre olika faktorer; eventuella hinder för unga kvinnors delaktighet i Biskopsgården, medborgardialogens funktion i stadsdelen och föreningslivets roll för unga kvinnors delaktighet. Som teoretisk anknytning belyses bland annat maktanalys inom såväl medborgardialog som inom teorier kring empowerment. Många svar har getts till de frågor som ställts, men de övergripande slutsatser som dragits är hur visionen om invånarens delaktighet och inflytande inte håller i praktiken. Studien belyser dock hur situationen kan komma att ändras då medvetenhet kring problematiken finns hos såväl myndigheter, föreningsaktiva och övriga deltagande intervjupersoner.

Nyckelord: Unga kvinnor, Biskopsgården, Empowerment, Medborgardialog, Föreningsliv, Lokal utveckling, Göteborg Stad

Tack!

Ett stort tack riktas till de åtta intervjupersoner som medverkar i studien! Era beskrivningar av erfarenheter, åsikter och upplevelser har varit ovärderliga i samband med arbetet. Ni har bidragit med en enorm mängd kunskap och insikt.

Ett stort tack riktas också till min handledare Hans Abrahamsson för det fina stöd jag har fått under arbetets gång och för alla tips och råd inför och under uppsatsskrivandet.

/Martina Olsson

Innehållsförteckning

1. Problemformulering, Syfte & Frågeställning.....	4
1.1 Inledning	4
1.2 Problemformulering.....	4
1.3 Syfte och frågeställning.....	5
1.4 Avgränsningar	6
1.5 Disposition.....	6
2. Teoretisk anknytning	8
2.1 Teorier kring Medborgardialog.....	8
2.1.1 Tidigare forskning kring begreppet Medborgardialog.....	8
2.1.2 Medborgardialog som teoretiskt ramverk	11
2.2 Empowerment.....	11
2.2.1 Tidigare forskning kring begreppet Empowerment	11
2.2.2 Empowerment som teoretiskt ramverk.....	13
3. Metod.....	15
3.1 Vetenskaplig ansats	15
3.2 Metodval.....	16
3.2.1 Kvalitativ metod	16
3.2.2 Semistrukturerade intervjuer	16
3.2.3 Analysmetod.....	17
3.3 Urval av fallstudie och respondenter.....	18
3.4 Materialdiskussion	19
3.5 Min roll som forskare.....	20
4. Resultat & Analys	21
4.1 Vilka hinder föreligger för en stärkande roll för unga kvinnor i Biskopsgårdens utveckling?	21
4.2 Hur ser aktörer i Biskopsgården på medborgardialogens betydelse och samverkan mellan unga kvinnor och myndigheter?	25
4.3 Vilken roll spelar medlemskap i föreningslivet för möjligheten till inflytande för Biskopsgårdens unga kvinnor?	31
5. Avslutande diskussion.....	35
5.1 Hur ser olika aktörer i Biskopsgården på empowerment för unga kvinnor och på deras möjligheter till delaktighet och påverkan på de lokala politiska beslut som berör deras vardagsliv?	35
5.2 Egna reflektioner	38
5.3 Idéer till vidare forskning.....	39
Referenslista & Bilaga	40

1. Problemformulering, Syfte & Frågeställning

1.1 Inledning

Ett viktigt inslag i den aktuella svenska politiken är hur Sveriges befolkning ska få mer inflytande i den utveckling som sker runt om i landet. Göteborg är en av de städer som har ett stort fokus på medborgardialog som medel till en socialt hållbar utveckling och i dokumentet *Göteborgs principer för medborgardialog* (Göteborg Stad, 2014) står det tydligt hur invånares inflytande i politiken är viktigt för ett demokratiskt samhälle. Det är social hållbarhet som är grunden till att invånares inflytande är av stor vikt, då en stad inte enbart kan utvecklas med ekonomiska medel utan även måste ha en medföljande socialt hållbar utveckling. Ytterligare ett exempel på vikten av social hållbarhet i Göteborg finns att läsa i den kartläggande rapporten *Skillnader i Livsvillkor och hälsa*, (Social Hållbarhet, Göteborg Stad, 2014), en omfattande kommunal rapport som bland annat belyser vikten av reducerad segregation och ett aktivt minskande av sociala klyftor i Göteborg. Studien kommer bland annat analysera hur och till vilken grad Göteborg Stads strävan efter en ökning av invånarnas *empowerment* och *delaktighet* upplevs nå ut till Biskopsgårdens unga, kvinnliga del av befolkningen i relation till stadsdelens utveckling. Trots ett stort fokus på ökad medborgardialog från kommunens sida har ett flertal ideella föreningar vuxit fram, framförallt i Göteborgs mest socialt utsatta områden. Därmed har föreningarnas roll som en tredje aktör en stor plats i studien.

1.2 Problemformulering

Våren 2015 hade organisationen Rädda Barnen veckovisa frukostmöten på Posthotellet i centrala Göteborg. Varje möte behandlade ett unikt ämne och ett av mötena hade fokus på unga kvinnors delaktighet gällande utveckling i stadsdelen Biskopsgården. Olika myndighetsanställda personer var inbjudna och tre unga kvinnor från stadsdelen föreläste om hur avgörande det är att utvecklingen i ett utsatt område som Biskopsgården sker och börjar underifrån. De diskuterade bland annat hur resurser måste ges till de lokala aktörer som är beredda att på plats arbeta med unga kvinnors empowerment i stadsdelen. Mötet hölls i Mars 2015 och under samma månad startades föreningen Biskopsgårdens Kvinnor, med en styrelse där de tre unga kvinnorna kom att ingå. Mötet är den huvudsakliga inspirationen till denna studie, då det gav ett intryck av att medborgardialog och en nära kontakt mellan invånare och myndigheter kan misstänkas vara bristfällig. Eftersom möjligheter för parterna att mötas gick genom en ideell organisation som Rädda Barnen gav det känslan av att gapet mellan aktörerna

fortfarande existerar trots det politiska och kommunala arbete som strävar efter att uppnå motsatsen.

Det finns också en uttryckt åsikt av att det arbete som ska öka unga människors välbefinnande i Biskopsgården i huvudsak går åt att aktivera unga män och därmed inte kommer de unga kvinnorna till hands (Sveriges Radio, 2015-04-13). Mycket arbete läggs på att försöka bryta de negativa strömningar av skjutningar som ägt rum i stadsdelen och eftersom dessa har utförts av män har fokus och resurser lagts på att förhindra unga mäns delaktighet i det gängrelaterat våld som i mångt och mycket har varit bakgrunden till de flesta skjutningar. Detta har lett till att en orättvisa anses existera i resursfördelning och tillgång till delaktighet mellan män och kvinnor (Sveriges Radio, 2015-04-13). Åsikter av en sådan karaktär visar på hur jämlikhet i utvecklingsprocessen på något ställe brister i ledet mellan myndigheter och unga kvinnor i stadsdelen. Det är en essentiellt viktig problematik att belysa gällande det politiska arbete som sker i Biskopsgården men som också problematiserar funktionen av det övergripande utvecklingsarbetet i Göteborg.

1.3 Syfte och frågeställning

Målet för studien är att belysa hur den rådande situationen kring empowerment ser ut för unga kvinnor i stadsdelen Biskopsgården. Genom att undersöka hur olika aktörer i stadsdelen ser på unga kvinnors inflytande och delaktighet kommer studien analysera vilka hinder och möjligheter som präglar de unga kvinnornas tillgång till en stärkande roll i stadsdelens utveckling. Fokus kommer ligga på att analysera aktörers åsikter om tre olika frågor bestående av; eventuella hinder för unga kvinnors delaktighet, hur medborgardialogens funktion ser ut i stadsdelen samt vilken roll föreningslivet har för unga kvinnors delaktighet och inflytande. Gemensamt ämnar de tre frågorna att besvara den övergripande frågan kring hur unga kvinnors empowerment ser ut i Biskopsgården.

Huvudfråga

Hur ser olika aktörer i Biskopsgården på empowerment för unga kvinnor och på deras möjligheter till delaktighet och påverkan på de lokala politiska beslut som berör deras vardagsliv?

Specificerade underfrågor

1) Vilka hinder föreligger för en stärkande roll för unga kvinnor i Biskopsgårdens utveckling?

2) *Hur ser aktörer i Biskopsgården på medborgardialogens betydelse och samverkan mellan unga kvinnor och myndigheter?*

3) *Vilken roll spelar medlemskap i föreningslivet för möjligheten till inflytande för Biskopsgårdens unga kvinnor?*

1.4 Avgränsningar

Här följer en beskrivning av de avgränsningar som gjorts i studien. En bredare diskussion om urval i samband med fallstudie och respondenter återkommer även i metodkapitlet. För det första avgränsar sig studien till stadsdelen Biskopsgården i nordvästra Göteborg.

Biskopsgården är ett av Göteborgs mest socioekonomiskt utsatta områden. Stadsdelen har under de senaste åren utsatts för ett omfattande antal skjutningar med kopplingar till gängverksamhet, vilket är en faktor som har gett stadsdelen en negativ bild i media och som har påverkat allmänhetens inställning (Stadsdelsnämnden, Västra Hisingen, 2015:21–22). Biskopsgården upplevs av många boende som isolerat, såväl fysiskt sätt som mentalt, vilket på många sätt kan kopplas till segregation och bristande möjligheter till en socialt hållbar stadsutveckling (Stadsbyggnadskontoret, Göteborg Stad, 2008:7–11). Men det finns också en annan sida av myntet, där ett stort engagemang från civilsamhället sprider ut sig i form av föreningsliv och aktiviteter för att sprida goda krafter genom stadsdelen, med föreningen Biskopsgårdens Kvinnor som exempel. Det faktum att stadsdelens negativa omdöme från media och allmänheten står i tydlig kontrast till civilsamhällets engagemang gör Biskopsgården till ypperlig fallstudie när diskussioner ska hållas gällande utveckling i Göteborg. En annan avgränsning som gjorts är valet av unga kvinnor. Den ursprungliga motivationen är att jag själv som kvinna är intresserad av kvinnors rättigheter samt intresserad av kvinnors roll och inflytande på den globala utvecklingen. För att avgränsa än mer har fokus lagts på unga kvinnor och det definieras i studien som kvinnor mellan femton och trettio år. Valet av ålderskategorin grundas i ett personligt intresse av hur unga människor hanterar sin situation i dagens samhälle.

1.5 Disposition

Uppsatsen är uppdelad i fem kapitel som behandlar varsin del av studien. Det första kapitlet innefattar en inledande beskrivning av ämnet och den problematik som ligger till grund för studiens existens. Här presenteras även det syfte och de frågeställningar som kommer vara utgångspunkten för den analys som kommer utföras längre fram i studien. I det andra kapitlet förklaras och kartläggs den teoranknytning som kontinuerligt kommer behandlas och återknyttas till i studiens analys. I det tredje kapitlet presenteras den metod som använts under

studiens gång. Här ingår även den vetenskapliga ansats studien utgår från, en diskussion om metod, urval och material samt reflektioner om författarens subjektivitet. I det fjärde kapitlet presenteras de resultat som har framkommit genom det insamlade materialet och en kontinuerlig analys utförs i samband med det. Resultat och analys är därmed sammanknutet. Slutligen följer en avslutande diskussion där studiens frågeställning besvaras och författarens egna reflektioner presenteras. Ett avsnitt om idéer till vidare forskning sätter sedan punkt för studien.

2. Teoretisk anknytning

För att kunna utföra en analys av ett ämne måste det finnas en teoretisk bakgrund och anknytning som sätter in det specifika ämnet i sin vetenskapliga och samhällsmässiga kontext. Därmed följer här en beskrivning och kartläggning av valda begrepps betydelse, teorier kring dem och hur de har analyserats, diskuterats och applicerats i praktiken. För varje begrepp presenteras vilket teoretiskt ramverk som kommer att ligga som grund för analysen.

2.1 Teorier kring Medborgardialog

2.1.1 Tidigare forskning kring begreppet Medborgardialog

För att tydligt kunna argumentera för studiens bidrag till den aktuella forskningen kring medborgardialog presenteras här en kort summering av tidigare forskning och diskussion om begreppets innebörd och aktuella roll i samhället. För att ha en avgränsning som går an i förhållande till studiens omfång utgår avsnittet från medborgardialog ur ett svenskt perspektiv.

Det finns ett flertal beskrivningar och tolkningar av vad begreppet *Medborgardialog* innebär. Den generella innebörden är att beslutsfattare och invånare ska ha en mer grundläggande kontakt för att göra det möjligt för alla i samhället att vara delaktiga och inkluderade i samhällsutvecklingen (Karlsson 2011:113, Abrahamsson 2015:50, Tahvilzadeh 2015:18). Inga-Lisa Adler (2015) beskriver hur en förändring i det politiska systemet har ägt rum de senaste decennierna, där invånare själva har börjat kräva större tillgång till politisk påverkan och att makten i större omfattning förskjuts ner till invånarnivå hon menar att det även i Sverige har skett en sådan utvecklingsprocess (2015:8-9). Vidare presenterar Adler fyra viktiga grundstenar för medborgardialog. De fyra är; att *lyssna* genom infångandet av åsikter, att *konfrontera* genom att lösa eventuella intressekonflikter, att *reflektera* genom att bland annat se vilka faktorer aktörerna kan enas om och slutligen att *skapa* vilket innebär processen att övergå från tal till handling (2015:90–91). Ser man till vikten av medborgardialog i samhällets beslutsfattande processer hänvisar Jenny Stenberg (2013) till Brundtlandskommissionen och dess rapport *Vår gemensamma framtid*, (1987). Hon lägger vikt vid rapportens förespråkande av människans kapacitet och hens roll som kunskapsbärare (Stenberg, 2013:22–24). Hon beskriver även hur FN:s *Agenda 21* (1992) utgår från just ett stärkande av folkets rätt till inflytande i politiken, och hur engagemanget ligger i att även inkludera de grupper i samhället som annars är exkluderade och marginaliserade. Stenberg anser dock att inkluderingen av dessa samhällsgrupper än så länge inte implementerats ordentligt i den svenska politiken (Stenberg, 2013:24–25). Hon belyser även hur Göteborg är

den stad i Sverige som står inför den absolut största utmaningen gällande inkluderingen av utsatta grupper, då staden har en motsatt utveckling med ökad segregation och social ojämlikhet (2013:24–25).

Även Hans Abrahamsson (2015) har fokus på medborgardialog genom vad han kallar *medskapande medborgardialog*, som innebär ett sätt för beslutsfattare och medborgare att gemensamt arbeta för problemlösning och samhällsutveckling (2015:50–52). Förutsättningen för att medborgardialogen ska innebära ett medskapande är beroende av hur inkluderande den är och till vilken grad de olika aktörerna arbetar gemensamt för att såväl definiera, identifiera och genomföra en lösning för det problem som diskuteras genom medborgardialog.

Abrahamsson skriver att det är just genom ett gemensamt bärande av problem och dess lösningar som förtroende och tillit mellan olika aktörer skapas, något som ofta är en nödvändighet för att medborgardialog ska utmynna i något långsiktigt och hållbart (2015:50–52). Men den medskapande medborgardialogen är även knuten till större frågor så som makt och människosyn. För att kunna utveckla och upprätthålla en medskapande medborgardialog krävs en vilja från makthavare att inkludera invånares erfarenheter och åsikter som en viktig aspekt i beslutsprocesser. Det handlar om att se människor som viktiga aktörer med ett delaktigt ansvar över samhällets utveckling;

”Att tro på människors vilja och förmåga att bidra till samhällsutvecklingen och om att se dem som subjekt och inte objekt” (Abrahamsson 2015:52)

Att avgöra om en inkluderande, invånardeltagande politik ska föras ligger i politikernas händer. Det är därmed viktigt att belysa hur makt spelar in i sammanhanget, då makthavare kan välja att lämna över en del av ansvaret och inflytandet till invånare och övriga aktörer eller välja att inte göra det. Maktrelationer belyses även av Nazem Tahvilzadehs kapitel i boken *Framtiden är här* (2013). Han beskriver hur kritik riktats mot medborgardialogens funktion då den av makthavare kan missbrukas till att enbart innefatta tomma löften och dolda agendor;

”Men i praktiken förvandlas dialogerna till maktinstrument för de styrande att återskapa den världsordning som gynnar dem själva” (Tahvilzadeh 2013:19–20)

Det finns alltså möjlighet för ett maktmissbruk i samband med medborgardialogens utförande, vilket är en viktig aspekt att ha med i diskussioner om dialogens grundtanke, funktion och effekt. Även Gabriella Olofsson (2015) lägger fokus på hur makt har en stor effekt på medborgardialogens funktion. Hon menar bland annat att medborgardialogen måste utgöra ett samband mellan makten ovanifrån, som innebär att bjuda in till dialog och att genom det låta

en viss maktfördelning överförs till invånarna, och makten underifrån, som innebär att invånare ser till att vara delaktiga då möjlighet till det finns (Olofsson 2015:16–18).

Medborgardialog är ett väl etablerat tankesätt i Sveriges aktuella politik. Ett arbete för att öka medborgardialogens omfattning och framgång är därmed en aktiv process inom centrala politiska aktörer, vilket bland annat visar sig hos Sveriges Kommuner och Landsting (SKL). SKL beskriver i *”Samspel med medborgarna – inspirationsskrift för förtroendevalda”* (2011:9), hur kommuners förtroendevalda, som har rollen som ”demokratiaktörer”, måste arbeta för att ge medborgardialogen utrymme och respekt i det politiska rummet. Arbetsgivar- och medlemsorganisationen arbetar även med ett projekt med namnet *Medborgardialog* (SKL: 2006), ett projekt som just är ämnad att bana väg för en ökad integrering av medborgares inflytande i den svenska politiken. Även Göteborg Stad, som har det övergripande ansvaret för stadens utveckling, har numera ett omfattande fokus på vikten av medborgardialog i den lokala politiken. I ett utdrag ur Kommunfullmäktiges handling från 2014 finns det tydligt beskrivet att medborgardialog är tänkt att fungera som ett medel till en mer hållbar demokrati och en positiv samhällsutveckling (Göteborg Stad, Handling nr 52, 2014). Ytterligare ett dokument belyser hur Göteborg Stad har kommit till insikt om att en ojämlikhet kan uppfattas mellan kvinnors och mäns inflytande genom medborgardialoger. Göteborg Stads *”Metodstöd för jämställdhetsintegrerade medborgardialoger”* (2013) är menat att ligga som underlag för hur en jämställd medborgardialog som har alla invånares intressen i fokus ska ha en mer omfattande etablering i den svenska politiken. Metodstödet problematiserar bland annat hur kvinnor visserligen är närvarande vid medborgardialoger men att de däremot får mindre taltid och utrymme i själva dialogen. Ett av Göteborg Stads mål för medborgardialogens utveckling är därmed att minska ojämlikheten mellan män och kvinnors delaktighet i dialogerna (2013:5). Metodstödet belyser även frågan om intersektionalitet, då kvinnor inte enbart påverkas av de könsrelaterade strukturer som existerar utan även präglas av faktorer såsom ålder och etnicitet, faktorer som ofta visar sig ha påverkan på vem som kommer till tals. Det är i störst utsträckning medelålders personer med svensk härkomst och hög utbildning som uttrycker sig genom medborgardialog (2013:3-5), en invånargrupp som knappast kan representera Sveriges totala befolkning. Slutligen finns ytterligare ett dokument som är viktigt att belysa gällande Göteborg Stads fokus på medborgardialog, och det är *”Plan för medborgardialog i Västra Hisingen 2016”* (Göteborg Stad, Västra Hisingen, 2015). Dokumentet är en kartläggning av de mål som stadsdelen har gällande medborgardialog inför 2016, och där finns en beskrivning av prioriteringsområden som bland annat innefattar att

stadsdelens utveckling ska ske genom dialog och att det ska ske ett aktivt inkluderande av de unga invånarna i samhällsutvecklingen (2015:2-3). De mål som presenteras innebär sammanfattningsvis att stadsdelens invånare ska tilldelas en ökad nivå av inflytande och delaktighet, samtidigt som fokus ska ligga på att inkludera de grupper i samhället som vanligtvis har mindre inflytande (2015:1). Planen för 2016 skiljer sig till viss del från den motsvarande plan som gavs ut inför år 2015, där den största skillnaden kan anses vara att 2016 års plan har fokus på just de grupper som annars har begränsat deltagande och inflytande (Göteborg Stad, Västra Hisingen, 2014:1).

2.1.2 Medborgardialog som teoretiskt ramverk

Som ramverk för studien kommer ett antal teorier ur den tidigare forskningen användas för att förklara den situation som studien ämnar att beskriva. En teori som kommer användas som utgångspunkt är Adlers (2015) perspektiv på hur fyra olika delar av medborgardialog existerar. En maktanalys kommer även utföras med hjälp av Tahvilzadehs (2013) syn på makt som en närvarande faktor i medborgardialogens utförande och en analys av hur det yttrar sig i studien. Dessutom kommer Olofssons (2015) tankesätt om hur medborgardialogen måste vara ett samband av uppifrån-nedifrånperspektiv analyseras för att se hur sambandet mellan invånare och myndigheter ser ut i dagens Biskopsgården. Det kommunala arbete som görs för att utveckla och etablera medborgardialog som ett verktyg till hållbar utveckling kommer också analyseras i förhållande till hur kommunikationen mellan olika aktörer ser ut. För att besvara underfrågan *”Hur ser aktörer i Biskopsgården på medborgardialogens betydelse och samverkan mellan unga kvinnor och myndigheter?”* kommer just respondenternas åsikter kring medborgardialogens funktion och betydelse presenteras och diskuteras. Detta görs för att se hur teorin kring medborgardialog som ett redskap för en mer hållbar utveckling ser ut i fallstudiens praktik. I analysen ligger fokus på hur aktörerna förhåller sig till medborgardialogens förutsättningar och på huruvida medborgardialogen uppfattas som positiv eller inte.

2.2 Empowerment

2.2.1 Tidigare forskning kring begreppet Empowerment

Gällande begreppet *Empowerment* finns det även här ett flertal tolkningar, men en generell tolkning av begreppet är att det innebär ett stärkande av individen, dess makt och självständighet (www.ne.se, sökord: Empowerment). Tanken om ett stärkande av individen och medborgarens rättigheter till inflytande har etablerats i såväl den internationella politiken som i den svenska. Ett sätt att tolka empowerment är dess koppling till delaktighet, att begreppet innebär ett sätt för individen att genom att låta sin röst bli hörd få tillgång till

delaktighet och inflytande. Enligt I. M. Young (1990, i Andersen & Siim, 2004:4-5) handlar det om att inom politiken bereda plats åt de sociala grupper som generellt sätt annars äger minst rätt till inflytande och delaktighet, däribland kvinnor. Empowerment kan analyseras som en strävan efter att minska gapet mellan de människor som har stor tillgång till makt, delaktighet och inflytande och de som vanligtvis står längre ifrån en sådan möjlighet. Youngs perspektiv av empowerment anses av vissa vara en viktig synpunkt då den ger gehör åt just de marginaliserade människornas rättigheter (2004:4-5). Detta perspektiv kan tydligt kopplas till studiens utgångspunkt då det är personer som såväl tillhör den kvinnliga delen av befolkningen samt är bosatta i ett socioekonomiskt utsatt område som är huvudpersoner i studiens analys. John Friedman (1992) diskuterar hur empowerment på många sätt är grunden till en möjlig alternativ utveckling, vilket innebär en form av utveckling som i större utsträckning värnar om människors kapacitet och ett stärkande av olika befolkningsgrupper och olika samhällen som annars präglats av en brist på makt (1992:13). Den alternativa utvecklingens syfte är just att omvandla det system som exkluderar människor till att bli ett inkluderande system som värdesätter människors egenvärde och personliga kapacitet, alltså ett stärkande av annars relativt utsatta människor (1992:13). Ytterligare ett viktigt syfte för den alternativa utvecklingen är att genom social och politisk empowerment nå en mer jämlik och rättvis balans av maktfördelning i samhället, bland annat genom att civilsamhället får utökad makt och ansvar, samt att företag övergår till att vara mer humant inriktade. På så sätt är den alternativa utvecklingen mer en förespråkare för människors välmående än vad det har fokus på vinstintresse. Delaktighet anses också vara en viktig aspekt och att dess närvaro i politiken är avgörande (1992:30–35).

Ytterligare ett perspektiv som lägger stort fokus på stärkande av kvinnor är hämtat ur boken *"Rethinking Empowerment"* (Parpart, Rai & Staudt, 2002), en bok vars fokus bland annat är att analysera de maktrelationer som existerar inom kvinnlig empowerment. Här presenteras en ny metod för att analysera kvinnlig empowerment, där metoden utgörs av fyra grundvalar. En av dem är att uppmärksamma hur alla samhällen och individer påverkas av globala krafter. Dessa krafter har en tendens att i hög grad vara könsrelaterade. En annan grundval är behovet av en maktanalys inom empowerment, då redan existerande maktrelationer kan vara ett hinder för att ett genuint ökande av empowerment ska kunna äga rum. Förändring kan dock ske genom att individen lär sig att utnyttja såväl sin egen makt men även den kollektiva. Även den tredje grundvalen utgår från makt men här ligger fokus på hur makt uttrycker sig inom institutioner och kontextuella sammanhang. För att nå empowerment är det viktigt att

synliggöra aspekter så som olika politiska och ekonomiska strukturer i utsatta områden. Den fjärde och slutliga utgångspunkten är hur empowerment inte enbart kan begränsas vara en process utan även kan ha rollen som ett resultat genom att exempelvis sträva efter att uppfylla redan tidigare utstakade mål. Det är positivt att en mätning av uppfylld empowerment är möjlig, så länge det inte begränsar processen genom att smala av sig till uppfyllandet av just specifika mål och sedan anses framgångsrikt. De fyra olika aspekterna är, enligt boken, viktiga för att en analys av kvinnlig empowerment ska vara möjlig (2002:3-5).

Ett ökat fokus på empowerment och medborgerligt deltagande i utvecklingen har ökat i många olika delar av världen, däribland i områden där fattigdom och förtryck av människor har lett till ett allt större behov av empowerment för att på något sätt leda utvecklingen uppåt. I slutet av 1990-talet hade de organisationer som arbetat med olika fattigdomsbekämpningsprojekt i världen, som exempelvis IMF och Världsbanken och deras arbete med ”*Structural Adjustments Programmes*”, insett att projekt för att motarbeta fattigdom och utsatthet ej var funktionella om de människor som projekten berörde stod utan delaktighet i processen. En ökande insikt i hur avgörande det var med ett stärkande av medborgarna och dess delaktighet i utvecklingen växte här fram, med följden att begreppet empowerment blev än mer etablerat (Andersen & Siim, 2004:140). Även i den svenska politiken, däribland hos Göteborg Stad, har tanken om empowerment planterats och växer nu i olika offentliga förvaltningar, bland annat inom vård och utbildningssektorn men också gällande ett stärkande av invånares delaktighet genom bland annat medborgardialog (Göteborg Stad, Handling nr 52, 2014). Det som är centralt för denna studie är hur Göteborg som kommun arbetar med frågor kring stärkande av medborgares delaktighet gällande unga kvinnor i Biskopsgården.

2.2.2 Empowerment som teoretiskt ramverk

Att genom empowerment öka medborgarnas inflytande och delaktighet i utsatta områden, som exempelvis Biskopsgården, kan anses gå hand i hand med det växande arbetet med medborgardialog. Ett fokus på en ökning av medborgardialog å ena sidan och en ökning av empowerment som en viktig komponent inom den svenska politiken utgår närmare bestämt från ett snarlikt initialläge, där målet är att ge invånare i alla samhällsnivåer större tillgång till att vara delaktig i beslut och makten att göra sin röst hörd. På så sätt knyts begreppen ihop till en övergripande teori kring vikten av ett stärkande av människan och hennes rättigheter. Gällande hur teorier kring empowerment kommer användas som ramverk för studien ligger det absolut största fokus på hur makt spelar in gällande människors inflytande. Det är de fyra

grundvalarna inom empowerment som presenteras i boken ”*Rethinking Empowerment*” (Parpart et al. 2002:3-5) som kommer ha en central roll och hur ett sådant perspektiv kan användas för att förstå dagens situation för unga kvinnor i Biskopsgården. Frågan om intersektionalitet som en viktig faktor för kvinnlig empowerment är också en utgångspunkt. Ett sådant fokus är hämtat ur Youngs (1990, i Andersen & Siim, 2004) syn på hur människor som på olika sätt är marginaliserade bör vara de centrala aktörerna inom empowerment, en kategori som bland annat innefattar kvinnor från socioekonomiskt utsatta delar av befolkningen. Genom att jämföra hur de olika aktörerna ser på stärkandet av unga kvinnors inflytande i stadsdelen kommer studien analysera huruvida begreppet empowerment och dess innebärande funktion kan anses vara etablerat i unga kvinnors liv.

3. Metod

Här introduceras ett metodavsnitt som beskriver hur studiens process ser ut. I det första avsnittet presenteras den vetenskapliga ansats som är grunden till studiens utgångspunkt. Därefter följer en metoddiskussion som kartlägger de olika val som tagits i samband med studiens konstruktion. Det tredje avsnittet innehåller en diskussion om valt material och i det fjärde avsnittet presenteras olika problem som uppstått under studiens gång. Slutligen diskuteras även etiska frågor gällande min roll som forskare.

3.1 Vetenskaplig ansats

För att på ett tydligt sätt kunna redogöra för studiens utgångspunkt är det viktigt att klargöra vilken epistemologisk grund studien bygger på, då det är avgörande för studiens förhållningssätt. Epistemologi som begrepp innebär frågan om vad som är kunskap och det påverkar hur vi ser på vår omvärld (Sprague, 2005:31). Vad som är kunskap ser olika ut från olika perspektiv och ett av dem är det positivistiska perspektivet, som utgår från att det finns en objektiv sann kunskap och att världen på så sätt inte är beroende av tolkningar (2005:32). Det motsatta perspektivet till positivismen är den hermeneutiska utgångspunkten, som istället innebär att all kunskap byggs på tolkningar och att en helt objektiv sanning därmed inte kan existera (Patel & Davidsson, 2003:28). Ett hermeneutiskt förhållningssätt är vanligt förekommande för kvalitativa studier där fokus ligger på en djupgående förståelse och tolkning av ett specifikt fenomen. Här anses språket vara en grundsten för att förstå världen, då det till stor del är genom språket människor uttrycker sig och samverkar med sin omgivning (2003:29). Subjektivitet har en naturlig del i det hermeneutiska förhållningssättet, då forskarens förståelse anses kunna bidra till ökad helhetsförståelse av de individuella livsvärldar som presenteras av de valda intervjupersonerna (2003:30). Denna studie genomsyras av ett hermeneutiskt förhållningssätt då den bygger på de upplevelser som framkommer under intervjuerna. Studien uppfattar sig därigenom som uppbyggd av en tolkande grund och av subjektiva perspektiv. Att nå en objektiv sanning anses här inte möjligt och är inte heller målet. Det är dock viktigt att belysa vikten av intersubjektivitet i en studie för att påvisa validitet. Intersubjektivitet innebär att en studie ska vara så pass rättfärdigad att olika personer ska kunna utföra liknande studie och uppnå liknande resultat (www.ne.se sökord: intersubjektivitet). Även om studien är byggd på tolkningar och att en total objektivitet inte anses möjlig är det viktigt för mig som författare att försöka nå mesta möjliga objektivitet i min analys, detta för att studien ska undvika att vara beroende av vem som utför den och att studien på så sätt ska kunna nå intersubjektivitet.

3.2 Metodval

3.2.1 Kvalitativ metod

Studien är av kvalitativ karaktär och valet att grunda studien på en kvalitativ snarare än en kvantitativ metod grundar sig i tanken om att vilja synliggöra olika perspektiv på ämnet. Studien baserar sig på intervjuer och det är de olika livsvärldarna som varje intervjuperson har som är i fokus. Därmed är det inte en generell sanning studien är menad att hitta, utan istället olika personliga upplevelser som existerar för de olika intervjupersonerna (Esaiasson, Gilljam, Oscarsson & Wängnerud, 2012:252–254), vilket kan återkopplas till studiens vetenskapliga ansats som är beskrivet ovan. En kvalitativ metod gör det möjligt att få djupare förståelse av det fenomen som studeras då frågor som ställs inte är avgränsade till samla in konkreta svar utan välkomnar även eventuella svar som beskriver andra aspekter. Kunskapen om det ämne som studeras kan därmed bli än mer utökad och kan påverka såväl resultat som inriktning av studiens fokus. Detta kan jämföras med en kvantitativ metod som enbart söker konkreta svar och ofta i större omfattning (2012: 252-254). Studien är även explorativ, vilket innebär att jag som forskare innan studiens gång har begränsade kunskaper om det ämne jag har valt att studera (Patel & Davidsson, 2003:12–13). Därmed har insamlandet av svar i de inledande intervjuerna varit relativt kravlöst, då målet var att få fram viktiga aspekter av ämnet som jag inte haft vetskap om tidigare. Det är en induktiv metod som präglar studien, då studien inleddes med att samla in data genom intervjuer, för att sedan analysera fram ett passande teoretisk ramverk. Svaren som har getts i intervjuerna har här visat vägen för analysens inriktning och inte utgått från att besvara en hypotes, som ofta är fallet vid en deduktiv metod (Mikkelsen, 2005, Patel et al. 2003 & Patton, 2015).

3.2.2 Semistrukturerade intervjuer

För att kunna göra en induktiv, explorativ studie är semi-strukturerade intervjuer ett bra verktyg. Därmed har intervjuerna utförts på ett semi-strukturerat sätt där en klar intervjuguide har funnits som grund, men där plats har lämnats åt spontana följdfrågor som jag i stunden ansåg potentiellt kunde utöka förståelsen (Mikkelsen, 2005:89). De grundläggande frågorna var aldrig menade att begränsa intervjuens innehåll, utan snarare enbart finnas för att vägleda intervjun i rätt riktning. Samtliga intervjuer har spelats in som ljudfiler och därefter noggrant transkriberats till textdokument. Det är enligt min åsikt nyckelpersoner inom ämnet som har kontaktats och intervjuats, vilket har lett till att frågorna har haft möjlighet att vara relativt korta, detta eftersom förkunskapen och ett engagemang kring ämnet redan finns hos de intervjuade personerna. En intervju med korta frågor och desto längre svar kan även anses vara en fördelaktig intervju (Esaiasson et al. 2012:265). De intervjupersoner jag har haft

möjlighet att tala med är alla på något sätt involverade i den direkta utvecklingen i Biskopsgården och alla påverkas de av situationen kring medborgarinflytande, oavsett om det är ur myndighetsperspektiv eller inte. Därmed ingår samtliga intervjupersoner i begreppet respondenter. Totalt sett har sju intervjuer utförts med sammanlagt åtta respondenter, då den inledande intervjun bestod av två respondenter. Vid studiens början var det avsatta målet att genomföra intervjuer med åtta personer av respondent/informantkaraktär. Målet härstammar från Mcrackens (1988) tanke om att *"less is more"*, som innebär att en kvalitativ studie med intervjuer som empiri snarare borde söka djupgående svar i ett färre antal intervjuer än att enbart rispa på ytan med ett större antal. Just åtta intervjuer med olika respondenter anser han är en generellt godkänd kvantitet för att besitta möjlighet till att förklara ett fenomen (1988:17–18). McCracken menar dock vidare att det är viktigt att forskaren undviker att yrka på att hen, genom sitt val av respondenter, har möjlighet att generalisera. Intervjuerna är istället till för att belysa specifika, subjektiva upplevelser och erfarenheter för att därigenom kunna ge en inblick i en viss situation som föreligger den valda fallstudien (1988:17). Även här kan återkoppling ske till det hermeneutiska förhållningssätt som är beskrivet i den vetenskapliga ansatsen.

3.2.3 Analysmetod

Den analysmetod som nyttjats i studien är i form av kvalitativ innehållsanalys. Som Patton (2015:541) beskriver handlar kvalitativ innehållsanalys om att bearbeta material på ett sätt som resulterar i att teman och mönster blir tydliga. För att få en struktur på materialet var intervjuguiderna redan från början indelade i olika teman för att lättare kunna ställa inriktade frågor. Eftersom intervjuerna enbart var semi-strukturerade var det viktigt att ha teman som hela tiden kunde återhämta fokus när svaren breddades. Att teman på ett implicit sätt fanns med från början gjorde det enklare att vid urvalet av citat snabbt kunna avläsa vilket tema som var framgående i just de specifika materialdelarna. De teman som var förutbestämda var inte utskrivna i intervjuguiderna och de skiljdes åt i formulering men sammanfattningsvis bestod de av; "Unga kvinnors roll", "Situationen i Biskopsgården och dess aktörer" och "Egna erfarenheter/föreningens arbete/myndighetens arbete". Det transkriberade intervjumaterialet har sedan i flera omgångar plockats isär för att på ett smidigt sätt kunna visa vilka delar som behandlar de tre valda kategorierna. Därefter har det varit betydligt lättare att avläsa hur de olika intervjuerna förhåller sig till exempelvis unga kvinnor, genom att jämföra samtliga intervjuers diskussion om "unga kvinnors roll" (Patel et al. 2003:120–123). Kategorierna samverkar konstant och det som visar sig i var och en av de tre är på många sätt en grund till eller en konsekvens av hur de andra kategorierna ter sig. Exempelvis är en förenings arbetsätt

och fokus ofta starkt påverkat av hur situationen upplevs vara i stadsdelen. En vanlig benämning för en sådan konstant samverkan mellan kategorierna är ”*internala relationer*”, som innebär att de olika delarna bygger på varandra (2003:120). Det är därmed inte befogat att plocka ut en del av materialet utan att hela tiden vara medveten om dess kontextuella betydelse och bakgrund, en tanke som hela tiden är närvarande i analysens utförande. Att belysa återkommande mönster utgör en viktig del av en kvalitativ innehållsanalys och de mönster som framkommer ligger som grund till den analys som studien bidrar med (Patton, 2015:541–542). Efter att den temabaserade kategoriseringen har utförts har de valda materialdelarna skannats återigen för att söka efter återkommande mönster som kan vittna om att olika individer förhåller sig på ett antingen liknande eller olikartat sätt inom ett visst område. Slutligen är det viktigt att benämna att citat som presenteras i analysen inte kommer anslutas till den specifika person som uttalat sig, utan respondenterna kommer istället få ett slumpvist fördelat tilltalsnamn som inte kan återkopplas till den specifika individen. Skälet till det är en strävan efter att värna om respondenternas integritet (Patel et al. 2003:60).

3.3 Urval av fallstudie och respondenter

I studien har stadsdelen Biskopsgården valts som fallstudie och den ursprungliga anledningen till detta var just det frukostmöte som beskrivs i det inledande kapitlet. Att jag blev uppmärksam på det upplevda behov av en förening för kvinnor i just Biskopsgården ledde till att stadsdelen kändes som det naturliga valet att använda i studien. Att stadsdelen står inför socioekonomiska utmaningar gör det även till en intressant kandidat i forskning kring hur empowerment av kvinnor ser ut. Jag är nöjd över valet av fallstudie och känner att en belysning av Biskopsgårdens situation kring kvinnors delaktighet och empowerment kan bidra till den aktuella utvecklingsdebatten.

I val av respondenter har ett försök till rättfärdig spridning utförts, där målet har varit att såväl nå ut till respondenter som tillhör den kvinnliga del av Biskopsgårdens invånare som är mellan femton och trettio år, och föreningar, organisationer och myndigheter som på något sätt är kopplade till utveckling och medborgardialog i stadsdelen. Respondenterna är nyckelpersoner när det gäller arbetet med medborgardialog, arbetet med kvinnors delaktighet och empowerment, eller erfarenheter som härstammar från att ingå i den unga, kvinnliga befolkningen i stadsdelen. I studiens fall sammanstrålar ofta ett flertal av dessa faktorer. Ytterligare ett delmål för studien, som även är uppfyllt, är att minst hälften av respondenterna ska tillhöra den av författaren egenkonstruerade kategorin ”ung kvinna i Biskopsgården”, vilket innebär att personen tillhör den kvinnliga delen av befolkningen som även tillhör

ålderskategorin femton till trettio år och är bosatt i stadsdelen. Ett antal respondenter har även nåtts genom en så kallad ”snöbollsmetod” (Thomsson, 2010:61–62), där inledande kontakter har resulterat i att kunskap om viktiga nyckelpersoner har erhållits. Exempelvis blev jag tipsad att kontakta Saida genom en av respondenterna från Biskopsgårdens Kvinnor. Ett annat exempel på snöbollsurval, men som dock inte uppstod i ett intervjutillfälle, var när jag kontaktade Medborgarkontoret i Västra Hisingen för att lämna förfrågan om intervju. De kunde inte själva medverka i studien men gav mig istället kontaktuppgifter som möjliggjorde för mig att kontakta de myndighetspersoner som deltar i studien. Jag har även blivit tipsad om ytterligare personer att höra av mig till, men har i dessa fall fått avslag eller ej blivit besvarad. De personer som kontaktats men som inte medverkar är; ytterligare en ung kvinna i Biskopsgården, ordförande i Stadsdelsnämnden i Västra Hisingen och en kvinna som är verksam inom initiativet *Staden vi vill ha* (www.stadenvivillha.se).

Här följer en kartläggning av samtliga medverkande respondenter:

- 1) Två kvinnor från föreningen Biskopsgårdens Kvinnors styrelse, och de två ingår även i kategorin *ung kvinna i Biskopsgården*
- 2) Ordförande på föreningen Neutrala Ungdomsföreningen
- 3) Processledare på Bo Bra i Biskopsgården, SDF Västra Hisingen
- 4) En av de ansvariga för verksamheten På Lika Villkor inom Rädda Barnen
- 5) Medieansvarig för föreningen Pantrarna, och hon ingår även i kategorin *ung kvinna i Biskopsgården*
- 6) Utvecklingsledare, SDF Västra Hisingen
- 7) Saida – Ingår i kategorin *ung kvinna i Biskopsgården*

3.4 Materialdiskussion

Det finns alltid möjlighet att diskutera materialets förutsättningar. En viktig faktor är subjektivitet, som innefattar såväl forskaren som samtliga respondenter och det material som samlats in. Min subjektivitet som forskare kommer diskuteras i senare avsnitt så här ligger istället fokus på subjektivitet gällande respondenter och insamlat material. Eftersom studien har en hermeneutisk grund är det som sagt den individuella människans upplevelser och erfarenheter som utgör materialet. Att intervjupersonerna är subjektiva har därmed varit självklart och fordrande för studien, då respondenters personliga tolkningar har prefererats i jämförande med exempelvis informanters mer objektiva roll. Men det är alltid viktigt att vara medveten om att respondenterna har olika utgångspunkt och bakgrund, vilket väntas påverka deras svar. Med enbart ett undantag har respondenterna även talat ur sin roll som verksamma

på olika sätt, antingen som ansvarig för förening/verksamhet eller utifrån sin yrkesroll inom Göteborg Stad och det finns möjlighet att respondenter svarat i linje med den verksamhet man tillhör. Men min upplevelse som forskare är att samtliga respondenter har talat på ett sätt som tydligt visar på att även personliga åsikter i en väldigt hög utsträckning har nått fram i de svar som getts. När en studie utförs med hjälp av material bestående av intervjuer kan intervjuurvalet analyseras utifrån vilken ”mättnad” materialet anses uppfylla (Thomsson, 2010:55). När en känsla av att tillräckligt material är insamlat för att kunna besvara den frågeställning studien utgår ifrån infinner sig kan en mättnad anses vara uppfylld (2010:55). Jag anser att en mättnad är uppfylld på så sätt att ett omfattande svar kan ges till såväl studiens huvudfråga som de frågor som utgör den mer specificerade frågeställningen, men hade mer tid funnits och om studien hade haft en större proportion hade en fortsatt undersökning, med ett större antal respondenter, vart intressant att utföra. Att sju intervjuer utförts, med sammanlagt åtta respondenter, har dock varit ett acceptabelt antal för att förhålla sig till det utrymme som ges i en relativt begränsad studie (Thomson 2010:56, McCracken 1988:17). Om en total mättnad har nåtts kan självfallet diskuteras, och i det senare kapitlet om ”Vidare forskning” närvarar en vidare diskussion gällande hur forskningsämnet kan utvecklas och breddas.

3.5 Min roll som forskare

Ett aktivt försök att vara så objektiv som möjligt har genomsyrat studiens process, men att uppnå en fullkomlig objektivitet anses som sagt inte möjligt. Subjektivitet har påverkat såväl val av respondenter som val av citat i analyskapitlet, och det har i sin tur påverkat studiens kurs. Men val av respondenter är ändå enligt mig tillfredsställande då de alla har kopplingar till unga kvinnors roll i Biskopsgården. Och när man ser till val av citat har fokus lagts på att få med mycket citat, som såväl understödjer varandra och skiljer sig åt, för att visa hur respondenterna själva har uttryckt sig om en specifik fråga. Det är också viktigt att belysa hur jag som forskare har ett utifrån-perspektiv, då jag själv inte bor eller är verksam i stadsdelen. Det kan analyseras som såväl fördelaktigt som problematiskt, då en fördel kan vara hur färre personliga känslor och upplevelser spelar in och en problematik kan vara brist på tidigare och omfattande insikt i situationen. Som Thomsson (2010:31–32) beskriver så är validitet inom tolkande forskningsprojekt problematiskt, då tolkningar aldrig kan utgöra konkreta sanningar utan alltid borde analyseras ur sin kontext och diskurs. Validitet handlar här istället om att vara kritisk till de svar som framkommer. Att kunna visa på att man besvarar det som studien ämnar att svara på är ytterligare en aspekt för att nå validitet (2010:32).

4. Resultat & Analys

I studiens "Resultat & Analys"-kapitel presenteras de resultat som utarbetats och de analyseras här kontinuerligt genom kapitlet. Resultat och analys är därmed sammankopplat till att gemensamt besvara studiens frågeställning. Kapitlet är uppdelat efter de tre specificerade underfrågor som är ämnade att besvara studiens övergripande fråga.

4.1 Vilka hinder föreligger för en stärkande roll för unga kvinnor i Biskopsgårdens utveckling?

I den första av studiens specificerade underfrågor behandlas ämnet gällande unga kvinnors roll i den lokala utveckling som sker i Biskopsgården. Avsnittet belyser vilka hinder som anses existera för unga kvinnors tillgång till en ökad delaktighet i stadsdelens utveckling. Här kommer även en kontinuerlig återkoppling ske till det teoretiska ramverk gällande empowerment och det fokus på delaktighet och inflytande som studien förhåller sig till.

Samtliga respondenter har fått frågan vad som kan anses utgöra de största hindren för att unga kvinnor i stadsdelen ska få en stärkande roll och få tillgång till delaktighet och inflytande. Det finns såväl skillnader som likheter mellan de svar som getts. En av respondenterna beskriver unga kvinnors delaktighetssituation såhär;

"... alltså för kvinnor känns det mer att dem måste organisera sig mycket mer för att få sina rättigheter tillgodosedda än vad män behöver göra. Så ett hinder är väl att ha en plattform att kunna göra det, för killarna finns ju den redan, dels fritidsgård, dels skola där man kan som kille många gånger organiserar sig mycket lättare..." (R-6)

Hen belyser hur kvinnors situation skiljer sig åt jämfört med männen i samma område. Bristen på utrymme och forum där unga kvinnor kan göra sin röst hörd anses här vara ett hinder som står i vägen för deras möjligheter till att ha samma rättigheter som de unga männen erhåller. Hen bedömer även att denna ojämlikhet finns på olika arenor i samhället, så som i skolvärlden och i fritidsgården, vilket kan tolkas som att en orättvisa genomsyrar en stor del av stadsdelen. En återkoppling kan här göras till de fyra grundvalar av empowerment som beskrivits i teorikapitlet. (Parpart et al. 2002:3-5) En av de fyra innefattade just hur viktigt det är att belysa maktstrukturer som existerar inom institutioner och kontextuella sammanhang. Att på riktigt belysa hur makt påverkar stadsdelens olika verksamheter är viktigt för att förstå varför situationen ser ut som den gör. Hen är inte heller ensam om att se ojämlikhet mellan könen som ett av de mest centrala hinder för unga kvinnors delaktighet i Biskopsgården. En annan respondent belyser en liknande faktor men med sin personliga utgångspunkt;

"... nej men det har man ju märkt nu eftersom det har växt fram flera nätverk och att de växer så snabbt som de gör, mycket av verksamheterna och det. Även om det inte har stått att det är för enbart

killar så blir det att det har varit mest killar som har vänt sig dit automatiskt och även om det inte står att det är till för killar så går tjejerna ändå inte dit, så det har funnits ett jättestort utrymme som har behövts fyllas...” (R-5)

Här bekräftas alltså det som i inledningskapitlet beskrivits gällande en upplevelse av att kvinnor tilldelas mindre utrymme i området. Respondenten diskuterar här vilket behov som unga kvinnor har att få påverka och vara delaktig i stadsdelen och hen lyfter upp hur verksamheter för kvinnor startas på grund av att en orättvisa existerar. Hen ser framväxten av nätverk för kvinnor, så som exempelvis föreningen Biskopsgårdens Kvinnor, som ett resultat av att behovet av utrymme för unga kvinnor inte upplevs vara uppfyllt. På något sätt verkar det finnas en oskriven regel om att killar har förtur till de verksamheter och aktiviteter som finns och att de genom sitt snabba övertagande av aktiviteten hindrar unga kvinnor från att känna sig bekväma att delta. Det verkar inte finnas någon form av planerat arbetssätt som strukturerat kan hjälpa till att dela upp möjligheten till deltagande mellan unga män och kvinnor. Att stärka unga kvinnors empowerment hindras alltså av sociala diskriminerande strukturer som leder till en ojämlik fördelning av utrymme mellan könen. Att tidigt i livet känna av dessa sociala strukturer beskrivs av nästa respondent, som även belyser hur strukturerna påverkar såväl myndigheters som föreningars arbete i stadsdelen. Respondenten menar att de ojämlika strukturerna är svåra att överkomma då de är väl implementerade i samhällets olika nivåer. På frågan om vart problematiken gällande ojämlikhet mellan kvinnors och mäns delaktighet har sin grund svarar hen;

”... statligt skulle jag säga, sen går det vidare till föreningar för föreningar härmar ju bara det dem ser. Alltså såklart inte de ska lägga 50.000 av sina 200.000 om året på tjejer, när stadsdelen visar att det finns ingen plats för tjejer från början. För hur mycket fritidsledare är kvinnor? Hur många kvinnor jobbar i stadsdelsnämnden? Hur många visas alltså egentligen? Det är oftast bara män... och det är inte så att jag bara ”män – dem är det värsta”, men de har byggt upp stadsdelen, jag kan inte säga att dem har gjort något annat. Men de kan inte inkludera andra, det känns som att ”det är vår lek, du kan inte vara med”, och det är väldigt barnsligt måste jag säga, otroligt barnsligt...” (R-1)

Uttalandet vittnar om en stark frustration över hur den rådande situationen kring unga kvinnors delaktighet och inflytande ser ut i stadsdelen. Här kan också en problematik kring representation anses vara närvarande. Om inte kvinnor är representerade i myndigheter ifrågasätts möjligheten för kvinnor att känna sig bekväma att delta på andra sätt. Att problemet anses nå upp till statlig nivå problematiserar även frågan kring vilka lösningar som kan förändra situationen. Hade problematiken enbart varit i de sociala strukturerna mellan invånarna i stadsdelen hade kanske kampanjer och projekt kunnat ta på sig ansvaret för att införa en jämlikare inställning bland människor. Men när det når en annan nivå är det inte

längre tal om att påverka på plats, utan belyser även diskriminerande strukturer bortom Biskopsgården. Även här kan återkoppling ske till de fyra grundvalar av empowerment som beskrivits ovan. (Parpart et al. 2002:3-5) För representation handlar om frågan om vem som ges makten att representera invånarna och som är menad att leda utvecklingen till att gynna samtliga invånare. Om unga kvinnor inte känner sig representerade varken i stadsdelsnämnden eller föreningslivet kan man förstå att motivationen och tilltron till stadsdelens utveckling minskar. På så sätt upprätthålls de maktstrukturer som existerar. Som en av grundvalarna för empowerment menar handlar strävan efter empowerment om att belysa vilka maktstrukturer som existerar för att kunna nå en stärkande roll för unga kvinnor, att inget kan göras utan medvetenhet kring vart problemet ligger (2002:3-5). Det är alltså inte enbart de unga männen själva som stänger ute de unga kvinnorna från verksamheter och aktiviteter, utan de exkluderande strukturerna som existerar på plats kan tolkas utgöra en del av något större, något övergripande. Även en av de myndighetspersoner som deltar i studien är överens om att dessa förtryckande strukturer existerar. På frågan om hur hinder och behov för unga kvinnors delaktighet och inflytande ser ut svarar hen;

” ... Jag tror att det finns ett jättebehov och jag tror att det är jätteviktigt, att det är det, för det är väldigt lätt att killar tar över, så är det ju i alla verksamheter, i skolklasserna, på många ställen. Det är normen som ser ut lite så, att det lätt hamnar där, och om vi då vill något annat så måste man jobba väldigt medvetet kring det, och stödja. Så överhuvudtaget så är ungas inflytande och delaktighet en viktig fråga, om man tittar på politikernas mål och inriktning, och unga kvinnor ännu lite till...”

(R-3)

Även på myndighetsnivå är alltså de sociala strukturer som hindrar unga kvinnors empowerment uppmärksammade och föremål för diskussion. Medvetenhet kring den rådande situationen för att kunna förändra den är enligt respondenten en viktig faktor för utvecklingen av unga kvinnors empowerment. Hen anger även att frågan kring unga kvinnors inflytande är en inriktning som genomsyrar politikernas arbete, vilket kan återkopplas till det fokus på ökad jämställdhet som i teorikapitlet beskrivits vara en omfattande inriktning inom Göteborg Stad och deras syn på medborgarinflytande genom dialog. Men om visionen är etablerad kan man ifrågasätta hur det ser ut i praktiken, då samtliga respondenter på ett eller annat sätt har belyst hur unga män tar över utrymmen och att lite lämnas över till de unga kvinnorna. För det som bestäms bakom de kommunala väggarna måste även nå ut till den verklighet som stadsdelens invånare lever i. Det handlar om hur det som sägs ska överföras till handling. Medvetenhet kring situationen är som sagt en viktig aspekt, och det kan kopplas till den plan för medborgardialog som Västra Hisingen har infört 2016 (Göteborg Stad, Västra Hisingen, 2015). Att arbeta för att marginaliserade grupper, däribland kvinnor, ska få större tillgång till

delaktighet är på agendan, vilket även visar tecken på hur Göteborg Stad blivit medvetna om hur grupper i dagsläget exkluderas från den utvecklingsprocess som annars är tänkt att vara öppen och inkluderande. Tanken om att ett sådant fokus är relevant för år 2016s lokala politik passar ihop med hur invånarna i dagsläget ser hinder för unga kvinnors delaktighet.

Det är inte heller enbart en faktor som spelar in för att den rådande situationen ser ut som den gör, det är oftast ett samband av olika faktorer som gemensamt bygger tillvaron. Det visar sig genom att det även finns ytterligare hinder för unga kvinnors delaktighet i stadsdelen. Ett exempel är aspekten att såväl resurser som självförtroende har stor påverkan på situationen.

”Det är pengar och även tjejernas eget självförtroende och självkänsla egentligen, det är som jag sa innan, det är väldigt segregerat område här.” (R-8)

Respondenten i fråga är aktiv i en av Biskopsgårdens föreningar och svarar därmed utifrån rollen som föreningsaktiv men även som ung kvinna i stadsdelen. Här är alltså två olika faktorer närvarande, dels resursfördelning som i detta fall handlar om resurser till att på olika sätt engagera sig i föreningslivet, och dels det självförtroende som enligt respondenten präglar många unga kvinnor i stadsdelen. Om man först ser till resursfördelningen går detta samman med åsikter som redan tidigare i avsnittet beskrivit en ojämlig fördelning av inflytande. Pengar är en viktig faktor för verksamhet i de flesta sammanhang och vart resurser läggs kan tydligt visa vart prioriteringar ligger. Att lägga mer pengar på verksamheter för kvinnor skulle alltså kunna vara ett sätt att såväl minska svårigheter för unga kvinnors delaktighet som att visa att frågan om deras inflytande är av stor vikt. Men en viktig faktor är även tanken kring hur unga kvinnors självkänsla och självförtroende anses spela in på deras möjligheter till att vara delaktig och ha inflytande. Även här kommer frågan kring hur makt spelar in gällande empowerment. För att ha en motivation till delaktighet kan en självkänsla som består av att man känner sig viktig spela en stor roll. Men ibland kan det behövas stöd för att som ung kvinna ha självförtroende nog till att känna sig som en viktig aktör i stadsdelen. Varför respondenter uppfattar att unga kvinnor har negativ inställning till sin egen roll kan beskrivas på olika sätt. Ett av dem är hur man möts av de fördomar som cirkulerar i samhället, ett annat är hur unga kvinnor bemöts av myndigheter och verksamheter i stadsdelen. Som en respondent beskriver;

”... om inte de kom när jag gick i lågstadiet och bara tittade ner på oss, ignorerade oss, pratade inte ens med oss, jag skulle inte haft samma blick på myndigheter som jag har idag. Jag skulle litat mer på dem, det är verkligen så...” (R-1)

Här kopplas synen på sin roll ihop med hur uppskattad den är av andra aktörer. Om inte unga kvinnor uppfattas vara en viktig befolkningsdel av myndighetspersoner kan det vara svårt att själv känna sig som en viktig, delaktig invånare. Ytterligare en anledning till varför kvinnor, enligt respondenterna, har sämre självförtroende är en ojämlig behandling av unga män och kvinnor. Det läggs vikt vid att lyfta den unga kvinnans röst för att hjälpa henne att vänja sig vid en deltagande roll och en plats i det offentliga utrymmet.

”... men samtidigt tänker jag att man ändå behöver stärka mer, att man skapar mer aktiviteter för kvinnor, att det är en viktig målgrupp här i Biskopsgården, att det inte bara är skottlossningarna, att det är inte bara dem bråkiga pojkarna som har svårigheter i skolan. Även den blyga lilla tjejen där runt hörnet som sitter där tyst och antecknar, hon vill också ha någonting liksom. Hon är också en viktig person i Biskopsgården, i samhället, hon kan också bidra med någonting (...) Att man lyfter upp det när man planerar att utveckla Biskopsgården tänker jag...” (R-8)

Det handlar om att se till den kapacitet som en ung kvinna besitter och att erkänna henne som en viktig aktör i den lokala utvecklingen. Men eftersom det kommunala målet för medborgardialog innehåller just jämställdhet och unga människor (Göteborg Stad, Västra Hisingen, 2015) kan det vara så att erkännandet av unga kvinnors roll etableras allt mer och tillslut leder till en förändrad situation. Slutligen finns även ytterligare ett uttalat hinder för unga kvinnor och det innefattar frågan om vilket stöd de får på hemmaplan, vilket också kan påverka de unga kvinnorna i stadsdelen. Om kvinnor kulturellt sett inte upptar mycket utrymme kan det vara problematiskt att förväntas göra det samhällsmässigt. En av respondenterna lyfter ämnet men anser även att det inte får hindra arbetet för unga kvinnors inflytande utan snarare kan vara något som med lite arbete kan förändras.

”... det ligger inte i min tradition att jag ska få exakt lika mycket som min bror i det offentliga rummet. Det skulle jag aldrig få om jag var i Somalia, men att försöka skulle inte döda någon och ingen skulle ta illa upp...” (R-1)

Här handlar det om att inte låta existerande hinder stoppa försöken att övervinna dem. Ingenting är oföränderligt och det man vinner kan anses överträffa det arbete som krävs för att nå dit. Sammanfattningsvis kan det sägas att ett flertal hinder för unga kvinnors inflytande alltså existerar, men vad som också finns är motivationen att utmana dem.

4.2 Hur ser aktörer i Biskopsgården på medborgardialogens betydelse och samverkan mellan unga kvinnor och myndigheter?

Som tidigare beskrivits har den aktuella politiken i Göteborg ett stort fokus på invånarinflytande och delaktighet genom medborgardialog. Men efter att ha diskuterat hur unga kvinnors delaktighet står inför ett antal olika hinder är det viktigt att se hur denna medborgardialog fungerar i praktiken. Eftersom hela tanken med medborgardialog är att ge

invånarna större utrymme till att delta och påverka kan det tydligt ställas i kontrast till varför hinder fortfarande upplevs existera för unga kvinnors påverkan. En viktig aspekt här är det ”Metodstöd för jämställdhetsintegrerade medborgardialoger” (Göteborg Stad, 2013) som tidigare beskrivits omfatta ett fokus på en mer jämställd dialog, där kvinnor ska få mer utrymme. Om metodstödet förespråkar att kvinnor ska få ta större plats i de dialoger som äger rum krävs det att dessa dialoger har en tillfredsställande funktion från början. Så här följer en diskussion kring hur medborgardialogen upplevs uppfylla existerande behov och vad det har för påverkan på stadsdelens unga kvinnor.

Samtliga respondenter har fått frågan om hur de upplever medborgardialogens närvaro i stadsdelen och samtliga har haft åsikter om hur denna dialog faktiskt fungerar i praktiken. Det har varit tydligt att de respondenter som inte arbetar i Göteborgs Stads olika verksamheter, vilket innefattar sex av de åtta respondenterna, har haft en generellt mer negativ inställning till medborgardialogens fördelning, utövande och effekt. En föreningsaktiv respondent har en stark upplevelse av att medborgardialogen inte når ut och inte heller är vidare bra. Hen beskriver hur en dialog existerar, men att det är byggd på orättfärdiga grunder, där beslut är fattade av myndigheterna redan innan själva dialogen tar sin början;

”... när de vill göra saker så säger dem ”vi vill göra de sakerna”, men det blir aldrig verklighet, och de vill att det är dem som ska komma med förslag, dem ska komma med färdigt förslag (...) Nej, jag har haft jättemånga möten, jag har liksom engagerat mig sen 97, så jag känner mycket väl de som sitter i nämnden, och tjänstemän. Vi har haft olika möten, om det och det andra, men det är alltid så ”ni ska gå vår väg”. Okej men vad ska vi ha medborgardialog för om vi ska följa er? Då kan man lika gärna säga ”ah, vi ska gå härifrån, vi ska dit”, det hade varit mycket enklare. Vad ska vi sitta och prata om när det är ett redan färdigt förslag? (...) Så kommer de och säger ”ah, vad tycker ni?” - vi säger massa saker och det blir aldrig av ...” (R-2)

Det som beskrivs här är en syn på medborgardialogen som på något sätt uppgjord och förutbestämd, där dialogen anses börja med att beslutsfattare avgör vad som är viktigt att diskutera för att efter det vända sig till invånarna efter deras åsikter. Det är därmed även här en maktfråga, där det handlar om vem som har makten att avgöra vad som är viktigast och vad som bör ligga överst på agendan. Frågan är hur kvinnor ska kunna ta del av en sådan dialog om den inte anses fungera i grunden. Den första av de fyra processdelarna i medborgardialogen som diskuterats ovan är att lyssna (Adler, 2015) Men för att kunna lyssna krävs en öppen och välkomnande inställning till de åsikter som kommer fram. Om vilken agenda ett möte mellan invånare och myndigheter ska ha redan är bestämd innan mötets datum kan det ifrågasättas om aspekten att lyssna äger rum på rätt sätt. Ytterligare en

respondent bidrar till att belysa brister i invånares delaktighet i avgörandet av vilka frågor som ska prioriteras. På frågan om medborgardialogens funktion svarar hen;

”... Amen det där är mycket skitsnack tycker jag, jag har vart med på många sådana grejer, det är bara massa prat av en massa folk, - dialog för vem liksom? Och på vems villkor och om vilka ämnen? Är det ämnen som redan är valda av någon annan – helt ointressant för mig att diskutera, jag vill ju diskutera det som jag tycker är intressant, så oftast tycker jag att man blir inbjuden till de här dialogerna alldeles för sent ändå...” (R-5)

Här fortsätter återkopplingen till hur makt har inverkan på medborgardialogen, som diskuterats i teorikapitlet. Då invånare här, enligt respondenterna ovan, inte har möjlighet att från grunden vara med och påverka vad som ska ske utvecklingsmässigt utan istället tillfrågas efter att en inriktning har valts ut kan man diskutera vilken maktutövning som sker från myndigheternas sida. Här kan också en återkoppling göras till det Tahvilzadehs (2013) skriver gällande hur dialogen blir ett verktyg för makthavare att upprätthålla sin position. Tillhörande Tahvilzadehs kritikbelysning gällande medborgardialog är hur tomma löften kan ges för att ge sken av att invånare har påverkansmöjligheter (2013). Det blir i samband med det en fråga om tillit och förtroende för myndigheterna och deras agenda. För vad säger respondenternas åsikter om medborgardialogens effektivitet om hur de ser på myndigheternas arbete i stadsdelen? Svaren som ges ger intrycket att respondenterna inte känner sig medarbetade utan snarare motarbetade gällande stadsdelen och invånarnas delaktighet i dess utveckling. En åsikt som återkommit i flera av intervjuerna har varit problematiken med att myndighetsanställda som arbetar med Biskopsgårdens utveckling upplevs vara utomstående personer som efter jobbet åker hem till en annan stadsdel. Känslan är här att de som inte bor i området inte heller bryr sig på samma sätt som de hade gjort om de även tillhörde och levde sina liv i stadsdelen. Att många åker från stadsdelen vid arbetsdagens slut och inte ser vad som händer i området övriga timmar av dygnet anses vara ett problem för att kunna utveckla stadsdelen på ett hållbart och genuint sätt.

”... Vi har dels Biskopsgården där folk bor, de bor där, dem är där från morgon till kväll, sover där liksom. Vi har en förvaltning på samma sätt som ska tillgodose de boende, alla medborgerliga behov. Däremot har vi en förvaltning där ingen i förvaltningen bor i Biskopsgården. Efter klockan fem försvinner hela förvaltningen. De jobbar mycket efter vad dem ser, och dem ser ingenting och det är ju ett ytterst demokratiskt problem, att vi har det systemet, att vi har en förvaltning som inte är representativ för Biskopsgården...” (R-6)

”... Oftast när det är någonting som sker i Biskopsgården så är det alltid någon utanför som får betalt för att göra det i Biskopsgården. Och de varken känner någon i Biskopsgården eller vet vad det är dem vill ha. Så det slutar med att det blir någonting som inte är eftertraktat...” (R-7)

Det framgår även här hur viktig en tillfredsställande representation är för stadsdelen. Representation ingår även i frågan kring utveckling ”underifrån”, som innebär att utveckling sker på gräsrotsnivå och inte enbart det motsatta ”ovanifrån”-perspektivet där eliten styr. En återkoppling kan göras till hur Olofsson (2015) anser att medborgardialogen måste utgöra en kombination av underifrån – och ovanifrånperspektiven. Det är viktigt att fördelning av inflytande sker på så sätt att invånare integreras i utvecklingsprocessen och att utvecklingen utgår mer från invånarnas perspektiv än den gjort tidigare. Men som Olofsson menar är det viktigt att invånarna då tar chansen att vara delaktiga när tillfälle ges. Myndigheter måste släppa ifrån sig en viss del av makten och invånarna måste vara beredda att nyttja den maktförskjutning som sker.

För att gå till botten med problematiken kring dialogens funktion beskrevs åsikterna som framgått i tidigare intervjuer för de myndighetspersoner som intervjuades. När frågan ställdes varför så många ansåg att dialogerna grundades på redan avgjorda ämnen gavs ett nytt perspektiv som svar, där det istället kan vara just kommunikationen mellan invånare och myndigheter som sätter käppar i hjulet för en upplevd fungerande medborgardialog. En av de deltagande myndighetspersonerna anser att mycket har gjorts lokalt för att undvika att en sådan känsla uppstår, men att problematiken finns kvar och sträcker sig runt om i landet.

”... Jag tror inte att det är så vanligt att det är så, att det är liksom bestämt och klart, men jag kan förstå att man kan få den känslan och bilden ibland av att det är det, och det är här jag tänker att den här arbetsformen som vi har haft när vi jobbat med grupper på ett annat sätt, där har det ju bottnat i deras egna förslag. Vi har inte haft en fråga som vi utgår ifrån utan vi frågat dem vad dem vill, och det blir en helt annan ingång, som jag tycker är väldigt bra. Men det är ju vanligare, om man tittar i landet överlag sådär, att ”nu har vi den här frågan och den behöver vi prata om”, och då har det oftast, även om det inte har tagits något beslut, så har det ofta förberetts och jag tänker under den mötesformen, så förstår jag att man kan känna ibland att ”är det här någon idé ens?”, ”varför är vi här?”...” (R-3)

Här visas en förståelse över hur människor i stadsdelen kan ha en upplevd brist på påverkansmöjligheter i samband med de möten som utgör medborgardialogen. Men det är intressant hur respondenten upplever att ett stort arbete med just denna fråga pågår i stadsdelen, vilket ger ett annat intryck om den aktuella lokala politiken än vad som getts av övriga respondenter gällande ämnet. Respondenten hänvisar också till hur arbetet med medborgardialog har sett ut tidigare, då andra former av dialog har lett till ett mer önskvärt resultat. I tidigare skeden av medborgardialog i stadsdelen har det istället varit fokus på invånargrupper som har fått diskutera fram vad som bör ske utvecklingsmässigt och dessa anser hen har lett till en ökad känsla av påverkan för invånarna som vart delaktiga i processen.

Hen beskriver hur den sammanslagning mellan Torslanda och Biskopsgården som skedde 2011 kan vara en bidragande faktor till varför den tidigare metoden försvann och brister i medborgardialogen nu existerar.

”... jag vet att vi ganska många år innan den här sammanslagningen hade grupper som var en ganska massiv insats, från både de som deltog och från oss, och där det också var tydligt uttalat att det som kom fram i de här dialogerna skulle vi ta vara på. Och vi hade många sådana, det handlade om många olika frågor, och där det faktiskt gjordes väldigt mycket av det som kom ur dialogerna. Så jag tror att på den tiden, jag tror att de som deltog i dialogerna kände att dem kunde påverka. Sen blev det sammanslagning och man tappade bort både lite kompetens och lite kunskap om. Och det var andra frågor som tog över ett tag, men sen blev detta, uppfattar jag, en fråga som har hämtat sig lite igen. Fast vi har inte gjort några sådana som vi jobbade då. Men jag har mött många av dem som var med, som säger det att ”ah vi önskar att det ska vara invånargrupper igen”, och ”det var så bra” och så...” (R-3)

Innan sammanslagningen som skapade dagens Västra Hisingen var utvecklingsarbetet mer centrerat till Biskopsgården och inte fördelat till att även innefatta Torslanda, som är en stadsdel med helt andra socioekonomiska förutsättningar. Innan sammanslagningen såg arbetet med medborgarinflytande, enligt respondenten, annorlunda ut. Det fanns då en form av dialog som har visat sig ge större effekt gällande invånares inflytande men som inte längre finns aktiv i medborgardialogens utformning. Respondenten tror visserligen att dialogen är på bättringsvägen, men kanske är det ändå en av anledningarna till att visionen om dialogens funktion ser så annorlunda ut från hur den upplevs av de som bor i stadsdelen. Inget säger heller att det är omöjligt att en sådan form återfinns och återupptas när det i dagsläget finns en myndighetsperson som redan är medveten om att en mer fungerande form av dialog har existerat tidigare. Kanske kan det här vara en fråga om tid och tålamod.

Men för att ordentligt förklara vikten av en jämställd dialog kan man återigen se till hur kvinnor anser sig vara underrepresenterade i stadsdelens utvecklingsarbete. Om en utbredd uppfattning om att medborgardialogen inte fungerar finns kan man fråga sig hur situationen ser ut för de unga kvinnor som redan anser sig vara motarbetade av de unga män som tar upp majoriteten av stadsdelens offentliga utrymme. Om även unga män, som anses ha tillgång till störst utrymme, anser att dialogen har en bristande och instabil effekt är det förståeligt hur kvinnor än mer drabbas. Här blir även återkoppling till frågan om intersektionalitet aktuell då de unga kvinnorna präglas av att tillhöra såväl det underordnade könet, en ung ålder och ofta även en socioekonomisk utsatthet. Det räcker inte att tala om makt mellan den styrande makten och invånarna utan maktanalysen måste breddas till att innefatta samtliga maktstrukturer som präglar de unga kvinnorna (Young, 1990 i Andersen & Siim, 2004).

Frågan om på vems villkor och om vilka ämnen är här kärnfrågan gällande hur effektiv och fördelad medborgardialogen är idag. Det finns uppenbarligen en stor klyfta mellan hur medborgardialogen är tänkt att fungera och hur den faktiskt uppfattas verka i stadsdelen. Vad en sådan bristande samhörighet mellan vision och praktik gör med invånarnas förtroende, och framförallt för de unga kvinnor som redan innan känner sig exkluderade, är även det en viktig fråga att ha med i den kommunala utvecklingen av medborgardialogens roll och syfte.

”... och vad ska man ha som rasifierad ung kvinna, muslim, alltså vad ska man ha för bild framför sig när det är massa vita män i kostym som kommer och säger till dig ”amen så här ska det hända med ditt liv de kommande månaderna, vi ska ha polispatruller, vi ska ha detta”?... ”(R-1)

Ovan är ett tydligt bevis på hur unga kvinnor kan känna att en bristande representation existerar. För dialoger som är till för invånarna borde även se till alla invånares intressen och då är representation viktigt. Detta är en aspekt som även är uppmärksammas på myndighetsnivå och som tydligt har diskuterats i relation till hur dialogprocessen önskas se ut.

”... och då är det just ”vem är det som kommer till tals?” i vår dialog, det är ju en jätteviktig fråga, nästan överst på agendan. För vi blir bättre och bättre på att försöka göra på andra sätt, så det inte alltid är den vita mannen i 50årsåldern som kommer till tals. Det är så det ofta har sett ut förut, och sättet att bjuda in på när man har haft de här öppna ”träffa din politiker” – vem kommer då? Alltid samma personer – alla är män över 60 år. Vi har inte ens de mötena längre, även politikerna säger att det inte funkar. (Vi blir) mer och mer medveten om att vi inte kan bjuda in så utan vi måste välja andra sätt att jobba på för att nå dem som inte alltid annars kommer till tals. Och då blir ju unga tjejer en sådan del ... ” (R-3)

Respondenten belyser ovan hur stadsdelsnämnden och övriga myndigheter som arbetar med stadsdelens utveckling är medvetna om hur medborgardialogen måste utvecklas för att nå ett mer jämställt tillstånd. Det är därmed viktigt att belysa hur medborgardialogens utveckling är i konstant förändring och förhoppningsvis även i konstant förbättring. Det är inte en process som anses vara avslutad, utan möjlighet finns hela tiden att lära av historien och därefter utvecklas. Det finns många åsikter om hur en sådan förbättring kan se ut och att det diskuteras flitigt inom stadsdelsförvaltningen antyder på att situationen kan se annorlunda ut i ett senare skede. Kanske är det inte heller enbart stadsdelens ansvar att situationen ser ut som den gör, kanske är det även ett problem som sträcker sig bortom stadsdelens gränser upp till en högre politisk nivå. Det är dock viktigt att aldrig ge upp det lokala arbetet om viljan är att anpassa det på ett sätt som leder till större inkludering.

4.3 Vilken roll spelar medlemskap i föreningslivet för möjligheten till inflytande för Biskopsgårdens unga kvinnor?

Ovan har olika hinder för unga kvinnors empowerment diskuterats, och även varför hinder finns kvar trots ett stort fokus på medborgardialog. Om medborgardialogen inte anses ha en tillfredsställande funktion är det viktigt att se vilka vägar unga kvinnor faktiskt tar för att nå inflytande. Något som tidigt blev tydligt i intervjuprocessen var föreningarnas roll för invånarna i Biskopsgården. Biskopsgårdens Kvinnors närvaro på frukostmötet klargjorde också att föreningar för kvinnor är viktigt i stadsdelen. Därmed ombads respondenterna uttrycka sina åsikter om föreningslivets roll för unga kvinnor och svaren som gavs var enhälliga; föreningslivet har en stor roll för unga kvinnors tillgång till inflytande. En respondent svarade så här på en övergripande fråga om föreningars roll;

”... Dem har ju jättestor roll eftersom det är till föreningarna folket vänder sig främst och inte till några andra instanser, så föreningarna har egentligen väldigt mycket makt (...) För att man misstror andra instanser, myndigheter och lokala politiker och liknande, och man känner kanske att man inte riktigt får det gehöret där så då går man, då tar man andra vägar liksom...” (R-5)

Upplevelsen här är att såväl kvinnor som män vänder sig till föreningarna då de annars har en bristfällig kontakt med myndigheter. Genom föreningen nås sedan ett större inflytande, då kontakten mellan föreningar, myndigheter och politiker är betydligt större än för individen. När det gäller empowerment för de unga kvinnorna blir föreningslivet ett sätt att utvecklas och stärkas. Det blir tydligt när styrelsemedlemmarna i Biskopsgårdens Kvinnor ombads beskriva motivationen bakom föreningens uppstart.

”... när jag tänker på dagens yngre tjejer tänker jag egentligen att man har en förening som får dem att ta del av föreläsningar, aktiviteter som kan stärka dem och deras självförtroende. Och även att det väcker deras kreativa tankar och så tänker jag egentligen. För det är något vi har saknat när vi var yngre...” (R-8)

Just en stärkt roll och ett bättre självförtroende är en viktig motivation för föreningen och att föreningslivet anses vara ett verktyg för empowerment blir tydligt. Det blir ett sätt att aktivera sig och utnyttja de möjligheter som finns i ett område där, som tidigare nämnts, mest utrymme ges till den manliga delen av befolkningen. Det blir även tydligt här hur föreningen startats på grund av att ett behov har funnits, då respondenten i fråga anser sig ha saknat en liknande verksamhet i yngre ålder. Det är därmed en förening som kan anses förändra situationen i stadsdelen, då den fyller upp en viktig och annars avsaknad funktion. Föreningen kan ses som en reaktion och ett motstånd mot den brist på inflytande som stadsdelens unga kvinnor anses präglas av. Föreningen syftar även till att ena stadsdelens kvinnor för att gemensamt kunna

öka tillgången till inflytande och aktivering, då stadsdelen annars präglas av en etnisk segregation.

”... I slutändan så är det att man alltid håller sig till sitt egna folk om man säger så. Amen att kurder kan gå till kurder, turkar kan gå till turkar och araber kan gå till araber. Men jag tänker att syftet med den här föreningen är att vad du än är så ska vi alla vara tillsammans liksom, att det blir en form av systerskap om man säger så...” (R-8)

Respondenten hänvisar här till de olika etniska föreningar som existerar i stadsdelen och hur föreningen Biskopsgårdens Kvinnor är annorlunda då den istället vänder sig till samtliga kvinnor oberoende av deras etniska härkomst. Begreppet ”Systerskap” ger också känslan av att organisering av kvinnor anses vara en viktig del i stärkandet av unga kvinnors roll och inflytande. Här kan en återkoppling till maktbegreppet och de fyra grundvalarna inom empowerment återigen göras, där en av dem utgör vikten av att människor inser behovet av kollektiva handlingar för att nå en förändring av rådande maktstrukturer (Parpart et al. 2002). Ur det perspektivet blir föreningslivets roll ännu tydligare, då det fungerar som plattform för organisering av människor. En återkoppling kan också göras till det citat i kapitlets första avsnitt, där åsikten är uttalad att kvinnor saknar en ordentlig plattform för inflytande (R-6). Föreningen Biskopsgårdens Kvinnor kan då tolkas som en strävan efter att bygga en sådan plattform och på så sätt minska gapet mellan mäns och kvinnors inflytande i stadsdelen. Även ur myndighetsperspektiv finns en tanke om att föreningen blir ett verktyg för en kollektiv makt. Som svar på frågan om unga kvinnor använder föreningslivet som ett sätt att nå inflytande fick jag svaret;

”... jag tänker att det är nog till viss del så, men ibland är det viktigt att ta ett steg tillbaka, hur gör man annars då? Om man ska komma med kraft liksom, det gör man ju först när man har organiserat sig lite kanske. Så om man hade tittat på ett annat område kanske det hade vart lite lika...” (R-3)

Här finns dock en tanke om att föreningar som en form av organisering är ett naturligt verktyg till inflytande och kanske inte nödvändigtvis behöver innebära ett aktivt motstånd. Men det som är viktigt är att fråga sig varför en kvinnoförening startar upp och hur det kan bevisa att en strävan att rubba på de hinder som presenterats i kapitlets inledande avsnitt finns. För som citatet av respondenten R-8 ovan säger är motivationen just en vilja att göra en förändring, att tillföra något till stadsdelen som personen själv upplevt sig sakna. Och visst uppskattas föreningslivets insats även av aktörer så som Göteborg Stad. På frågan om myndigheter anses ta vara på föreningars engagemang kom svaret;

”... vi kan ju alltid bli bättre, men jag vet ju att det görs mycket. Och härifrån räknar man väldigt mycket med föreningarna och det finns väldigt upparbetade kanaler som används. Det finns ju några nyckelpersoner som alltid är med...” (R-3)

Det finns alltså utrymme för en förbättrad relation mellan myndigheter och föreningar, men redan i dagsläget finns en medvetenhet om hur viktig föreningslivet är för att verka som kanaler mellan invånare och de beslutsfattare som bestämmer om stadsdelens utveckling. Hur avgörande engagemanget som föreningslivet innebär är för stadsdelen framgår även i nästa citat som även det är sagt av en respondent med myndighetsroll. Här diskuteras just föreningen Biskopsgårdens Kvinnor och vikten av att hålla föreningens engagemang vid liv;

”... dem är drivande dem här tjejerna, ta vara på dem riktigt, riktigt ordentligt, känner jag, och stötta dem, men håll inte kvar dem, för håller man kvar dem då kan man sluta sig och inte gå härifrån (...) Det är ju det här med eldsjälur och jag tycker att du ska tänka lite på det med, de här flickorna är ju eldsjälur, en eldsjäl den är brinnande så länge den får värme och så, annars blir den ingen eldsjäl, då blir den någon i mängden och så slocknar elden. Så allt vi gör måste vi ha en längre hållbarhet i, det är jätteviktigt...” (R-4)

I citatet beskrivs hur ett dilemma finns gällande människors engagemang, då deras insats för området är värdefullt men kan hindra dem från att ta sig vidare ut från stadsdelen. Att just Biskopsgårdens Kvinnor startats anses vara på grund av att just de involverade kvinnorna drivs av ett samhällsengagemang, något som borde uppskattas och stödjas men inte tas för givet. Just uttrycket ”eldsjäl” spelar in och kan kopplas till samtliga föreningsaktiva personer i studien, då de alla strävar efter att en utveckling ska ske i stadsdelen. Men det diskuteras även hur myndigheter måste ta vara på de föreningar som finns genom att ge rätt stöd och genom att generera en känsla av motivation för eldsjälarna att fortsätta sina individuella arbeten. Det blir en fråga om hållbarhet, där myndigheter måste arbeta för att hjälpa föreningarna på lång sikt så de kan utvecklas och frodas istället för att vara något som enbart finns i stunder av ökat intresse. Kanske är det så att vissa människor mer än andra har en större vilja att kunna påverka och bidra till stadsdelens utveckling och att dessa därmed, på gott och ont, får bära mer ansvar över hur utvecklingen ter sig. All utveckling sker inte genom föreningar, då mycket kommer från Göteborg Stads arbete, men det är ändå tydligt att föreningarna har en stor roll i att verka som verktyg för människor att kunna påverka sin omgivning. En fråga som också lyfts upp är huruvida det är ett bra och hållbart sätt att låta personligt engagemang ta ansvar över att inflytande ska fördelas till invånarna. Som en respondent säger angående föreningarnas roll;

”... De har ett oerhört stort ansvar, men däremot köper jag inte riktigt att ansvaret ska ligga på dem, att man skjuter över just ansvaret på att på civilsamhället och att föreningar ska göra det...” (R-6)

Här ifrågasätts just hur föreningar får bära ansvaret för unga kvinnors delaktighet i den lokala utvecklingen. Att föreningar är en central aktör i stadsdelen är något alla respondenter erkänner, men det kan anses viktigt att det personliga engagemanget är ett frivillig åtagande och inte ett måste för att få igenom en förändring. Det är därmed viktigt att inte glömma bort att utvecklingsarbete helst ska vara en samverkan mellan invånare och myndigheter och förtroendevalda, där alla har en stor roll (Olofsson, 2015). Att föreningar har stor roll och är den första instansen folk ofta väljer att vända sig till ska inte heller förminska det arbete som görs kommunalt. Mycket arbete läggs som sagt på fördelning av inflytande genom medborgardialog, där fokus på unga och kvinnor planeras vara ett centralt fokus. Det viktiga är dock att diskutera varför människor, trots det kommunala arbetet som görs, inte upplever att inflytande kan nås utan föreningars existens. Även här kan frågan om kommunikation nämnas, då det kanske inte alltid framgår vem som ligger bakom olika förändringsprocesser som sker i stadsdelen. Som det i ett av de ovanstående citaten nämns kan myndigheter bli bättre på att ta tillvara på föreningars krafter. Men det är en viktig skillnad mellan att ta vara på och att ta för givet.

5. Avslutande diskussion

Här följer en avslutande, sammanfattande diskussion som inleds med att besvara studiens huvudfråga. Svaret till huvudfrågan utreds genom en sammanfattning av underfrågornas analys då de syftar till att gemensamt besvara huvudfrågan. Slutligen följer egna reflektioner och idéer för vidare forskning inom ämnet.

5.1 Hur ser olika aktörer i Biskopsgården på empowerment för unga kvinnor och på deras möjligheter till delaktighet och påverkan på de lokala politiska beslut som berör deras vardagsliv?

När jag närvarade på det frukostmöte som behandlade ämnet om kvinnors delaktighet i Biskopsgårdens lokala utveckling väcktes känslan av att en stor könsdiskriminering styr unga människors aktivitet i stadsdelen och att unga kvinnor är motiverade att arbeta för att förändra situationen. Det är en känsla som efter studiens genomförande finns kvar men nu med grund i de upplevelser som kommit fram i intervjuerna. Genom intervjuerna kunde jag gå till djupet med de frågor som cirkulerar kring hur unga kvinnors situation ser ut och hur olika aktörer såväl tänker kring det och arbetar med det. Ungas kvinnors empowerment är bevisligen ett centralt ämne för olika aktörer i Biskopsgården. Att såväl myndighetspersoner som föreningsaktiva människor i stadsdelen anser att ungas kvinnors inflytande är viktigt kan tolkas som att ett arbete för en inkludering av unga kvinnor allt mer kommer etableras i stadsdelen. Genom ett fokus på vilka hinder som finns för unga kvinnor, hur medborgardialogen upplevs fungera och hur föreningslivets roll ser ut har studien ämnat att bidra med att belysa hur olika aktörer i Biskopsgården ser på situationen för ungas kvinnors delaktighet och inflytande i den lokala utvecklingen. För att svara på huvudfrågan kommer här en sammanfattning av de svar som analyserats fram i de underfrågor som ställts.

Det har i studien framkommit att ett flertal olika hinder kan anses existera gällande ungas kvinnors delaktighet i Biskopsgårdens lokala utveckling. Främst har det antytts ligga i hur unga kvinnor får tillgång till mindre utrymme i förhållande till de unga män som bor i samma stadsdel. En hel del görs för att motverka situationen, då bland annat föreningen Biskopsgårdens Kvinnor har startats som ett sätt för kvinnor att på ett enat sätt kunna få stärkt empowerment. Göteborg Stad arbetar också med frågan genom ett fokus på jämställdhet inom utvecklingsarbetet och genom målsättningar som innefattar ökad kvinnligt deltagande (Göteborg Stad, 2013 & Göteborg Stad, Västra Hisingen, 2015). Kvar finns dock en upplevelse från invånarna att unga kvinnor har en längre väg att gå för att nå inflytande och delaktighet i jämförelse med de unga männen, vilket innebär att mycket fortfarande behövs

göras för att en önskvärd jämlikhet ska uppnås. Det som också diskuteras är hur maktstrukturer råder i stadsdelen och hur de kan analyseras som en bidragande faktor till hur situationen för unga kvinnor ser ut. Situationen har jämförts med de fyra grundvalar av empowerment som i teoriavsnittet presenteras, där fokus lagts på den grundval som belyser hur maktstrukturer existerar i institutioner och kontextuella sammanhang (Parpart et al. 2002). Här handlar det om hur makt genomsyrar de myndigheter som är verksamma i Biskopsgården, däribland Göteborg Stad och hur det påverkar vem som får tillgång till inflytande. Representation är ytterligare en problematik, då åsikter om att unga kvinnor inte känner sig representerade i de myndigheter som arbetar i stadsdelen, däribland stadsdelsnämnden, existerar. Slutligen är självförtroende som byggs på det bemötande de unga kvinnorna får av omgivningen en viktig faktor samt att kulturella kontexter hemifrån kan påverka den roll unga kvinnor har i samhället.

För att förklara den rådande situationen i Biskopsgården blev ett av studiens fokusområden att analysera hur medborgardialogen fungerar i praktiken och hur den når ut till unga kvinnor. Åsikterna gällande medborgardialogens funktion skilde sig till viss del åt mellan respondenterna, då de två myndighetspersoner som medverkade hade en generellt mer positiv inställning till hur dialogen ser ut, samtidigt som övriga respondenter på olika sätt belyste hur dialogen inte når ut till alla invånare och hur beslut ofta upplevs vara fattade redan innan dialogen inleds. Återkoppling har gjort till Adlers (2015) fyra olika delar av medborgardialogens process, där en av dem är att som myndighet aktivt lyssna på invånarna. Frågan har ställts om denna del av processen kan anses fungera på ett tillfredsställande sätt då många som sagt anser att medborgardialogen brister i sin funktion. De myndighetspersoner som medverkar är dock medvetna om att problematik kring dialogens fördelning och upplevda effekt existerar och att en förändring bör ske för att hjälpa samtliga invånare att delta jämlikt i de dialoger som hålls. Även här återkommer frågan kring representation och hur viktigt det är för att ett förtroende gentemot myndigheter ska finnas, då en vanligt förekommande åsikt bland respondenterna är hur majoriteten av de som arbetar i stadsdelens myndigheter är bosatta på annan plats och därmed anses vara utomstående. En återkoppling har även gjorts till hur Tahvilzadeh (2013) beskriver misstankar om maktmissbruk som en kritik mot den rådande medborgardialogen. Eftersom åsikter om att dialogen anses vara uppgjord när det gäller fokus och inriktning existerar har en tanke väckts om att makt spelar in gällande vems villkor som styr dialogprocessen. När det gäller just unga kvinnor har analysen lyft hur de påverkas av att män generellt får mer utrymme och att om dialogen inte

fungerar för stadsdelens män är det än mer svårare för kvinnor att ta del av dialogens fördelar. Här kommer Göteborg Stads arbete med jämställd medborgardialog (Göteborg Stad, 2013) in som återigen bevisar hur medvetenhet kring situationen trots allt finns hos kommunen. Ett aktivt kommunalt arbete med att utveckla medborgardialogen äger alltså rum, med nya mål för 2016 som innehåller mer jämlikhet (Göteborg Stad, Västra Hisingen, 2015). Situationen kan därmed komma att ändras ju mer tiden går. Ännu ett perspektiv som lyfts upp är Olofssons (2015) åsikt om att en positiv medborgardialog kräver en samverkan mellan ovanifrån- och underifrånperspektiv, vilket innebär att en maktförskjutning måste leda till att invånarna får mer inflytande samt vikten av att invånarna ser till att ta vara på möjligheten till mer inflytande i samband med detta. Slutligen har även vikten av intersektionalitet diskuterats genom att belysa hur unga kvinnor i stadsdelen inte enbart präglas av könsdiskriminerande strukturer utan även hur de kan präglas av att tillhöra en ung ålder och en socioekonomiskt utsatt stadsdel (Göteborg Stad, 2013 & Young, 1990 i Andersen & Siim, 2004).

Samtliga respondenter var överens om att föreningar fyller en stor funktion gällande unga kvinnors delaktighet i Biskopsgården. Föreningar blir en plattform för invånarna att nå kontakt med myndigheter och för att kunna organisera sig för ett gemensamt syfte. Även här har de fyra grundvalarna använts som bakgrund, med fokus på den av dem som belyser hur människor kan nå makt genom organisering och kollektiva handlingar (Parpart et al. 2002). Biskopsgårdens Kvinnor är den förening som riktar sig enbart till kvinnor och som därmed har en avgörande roll för just unga kvinnors empowerment och delaktighet i den lokala utvecklingen. För föreningen ligger stort fokus på att öka unga kvinnors självförtroende och kan ses som ett motstånd mot de könsdiskriminerade strukturer som finns i stadsdelen. Det är även stort fokus på att växa tillsammans, att skapa ett *"systerskap"*, vilket i analysen tolkas som ett sätt att nå ökat inflytande genom att just organisera sig. Det som också diskuteras är huruvida myndigheter kan anses ta vara på de personer som har ett personligt engagemang och som bygger upp föreningslivet i stadsdelen. Här handlar det om att fokus borde vara på att ha en hållbarhet i samarbetet med föreningar för att se till att en sådan väg till inflytande för invånarna finns kvar. Det får dock inte landa i att föreningar tar allt ansvar över invånarnas inflytande, då det kommunala arbete som görs också är något som bör växa och framförallt utvecklas till att ordentligt nå ut till de som bor i stadsdelen. Vikten av samverkan mellan det ovanifrånperspektiv som myndigheter har och det underifrånperspektiv som föreningar och övriga invånare utgår ifrån blir återigen aktuellt i denna del av analysen (Olofsson, 2015). Att unga kvinnor anser sig ha begränsat inflytande trots det centrala kommunala arbetet för

medborgardialog är en viktig problematik som kräver fortsatt uppföljning eftersom situationen förhoppningsvis kan komma att förändras med tiden.

Det är tydligt hur olika aktörer erkänner att en problematik kring unga kvinnors roll och delaktighet existerar och att mycket borde göras för att förändra situationen. Den centrala aspekt som framkommer ur analysen är hur visionen om att invånarna i Biskopsgården ska ha samma tillgång till inflytande inte stämmer överens med hur situationen upplevs vara i dagens läge.

5.2 Egna reflektioner

Unga kvinnors inflytande och delaktighet i samhällsutvecklingen är ett viktigt ämne inom global utveckling. I grund och botten handlar det om vem som ska få makten att styra samhällets utveckling och vem som stängs ute från de diskussioner som hålls angående vilken inriktning som ska tas. Men det handlar även om människor och hur de upplever sin vardag, sitt inflytande och sin roll i den lokala utveckling som främst berör deras liv. Att studien utgår från subjektiva intervjuer istället för statistik är just för att människors egna upplevelser och åsikter värdesätts. För vem vet mer om unga kvinnors situation i Biskopsgården än de unga kvinnorna själva? Det är på så sätt en fördel att fyra av respondenterna har ingått i "*Kategorin unga kvinnor i Biskopsgården*" och därmed haft primär information om hur situationen upplevs i stadsdelen. Något som hela tiden har vart en närvarande tanke hos mig som författare till studien är att inte prata för de unga kvinnor som berörs utan snarare lyfta upp deras åsikter genom att använda citat som är direkt hämtade ut intervjuernas diskussion.

Min förhoppning är att studien bidrar med perspektivet om hur viktig unga kvinnors delaktighet i den lokala utvecklingen är och hur högt Biskopsgårdens unga kvinnor värdesätter inflytande. Att samtliga respondenter har medgett att unga kvinnor bör vara mer delaktiga i jämförelse med hur det ser ut idag gör det möjligt att se den nuvarande situationen som icke önskvärd. En tanke som har återkommit är hur tid och tålamod kan krävas för att på riktigt se en förbättring av situationen, något som kan komma att ske genom hur samtliga aktörer redan nu anser att unga kvinnors delaktighet är en central fråga inom såväl myndigheter som inom föreningslivet. Kanske är vi mitt i en förändringsprocess som kan vara svår att se när man står mitt i den och kanske skulle unga kvinnors delaktighet se annorlunda ut om man vid senare tillfälle gjorde en uppföljning av invånarnas upplevelser av jämlikhet, inflytande och delaktighet.

5.3 Idéer till vidare forskning

Uppföljning av unga kvinnors situation i Biskopsgården är som sagt viktigt för att kunna avläsa vilken effekt en förening som Biskopsgårdens Kvinnor har på lång sikt i stadsdelen och hur den kommunala visionen om en mer jämställd medborgardialog etableras i praktiken med grund i de mål som satts (Göteborg Stad, 2015). Något som också hade varit relevant och intressant är en komparativ studie där resultaten av denna studie ställs mot hur situationen ser ut i en annan stadsdel och kanske till och med hur andra städer brottas med problematik kring unga kvinnors empowerment. För att ordentligt belysa hur tillhörandet av en socioekonomiskt utsatt stadsdel i samband med att tillhöra det generellt underordnade könet präglar kvinnor i Biskopsgården kan även en jämförelse göras med en mer privilegierad stadsdel i Göteborg, då det kan visa på eventuella skillnader men kanske även likheter som kan existera för unga kvinnor i olika områden.

Under intervjuerna har även olika ämnen dykt upp som studien inte har haft utrymme till att belysa. Ett exempel är hur olika föreningar anser att de blir diskriminerade av de myndigheter som på olika sätt arbetar med föreningar. Åsikter om att vissa föreningar favoriseras och får mer stöd har uppkommit. En intressant fråga är hur föreningslivets relation till myndigheter ser ut i stort och inte kopplat just till frågan om kvinnors delaktighet. Ett annat exempel är hur respondenter har beskrivit det bemötande som ges till de som är uppvuxna i Biskopsgården. De möts ofta av fördomar och en nedvärderande brist på förtroende av människor utanför stadsdelen, vilket är en viktig fråga när det gäller segregation i Göteborg och vilken roll dessa människor får i samhället.

Referenslista & Bilaga

Böcker

Andersen, John & Siim, Birte, *The Politics of Inclusion and Empowerment* (2004), Palgrave Macmillan

Esaiasson, Peter; Gilljam, Mikael; Oscarsson, Henrik; Wängnerud, Lena, *Metodpraktikan* (2012), Norstedts Juridik AB, Stockholm

Friedmann, John, *Empowerment – The Politics of Alternative Development* (1992), Blackwell, Cambridge, Massachusetts

Hellberg, Ann-Sofie; Karlsson, Martin; Larsson, Hannu; Lundberg, Erik; Persson, Monika, *Perspektiv på offentlig verksamhet i utveckling* (2011), Örebro Universitet

McCracken, Grant, *The Long Interview* (1988), Sage Publications, London

Mikkelsen, Britha, *Methods for Development Work and Research* (2005), Sage Publications, London, (andra upplagan)

Parpart, Jane L; Rai, Shirin M. & Staudt, Kathleen, *Rethinking Empowerment* (2002), Routledge, London

Patel, Runa & Davidsson, Bo, *Forskningsmetodikens grunder* (2003), Studentlitteratur, Lund, (tredje upplagan)

Patton, Michael Quinn, *Qualitative Research & Evaluation Methods* (2015), Sage publications, London, (fjärde upplagan)

Sprague, Joey, *Feminist Methodologies for Critical Researchers* (2005), AltaMira Press, Walnut Creek, Kalifornien

Stenberg, Jenny; Abrahamsson, Hans; Benesch, Henric; Berg, Martin; Castell, Pål; Corkhill, Emma; ... Tahvilzadeh, Nazem, *Framtiden är redan här* (2013), Majornas Grafiska AB, Göteborg

Thomsson, Heléne, *Reflexiva intervjuer* (2010), Studentlitteratur, Lund

Dokument

Abrahamsson, Hans, *Vår tids stora samhällsomdaning - Politiskt ledarskap, social hållbarhet och medskapande medborgardialog* (2015), Mistra Urban Futures Reports

Adler, Inga-Lisa, *Medskapardemokrati* (2015), Förvaltningshögskolans rapporter nr: 134

Olofsson, Gabriella, *En forskningsbaserad essä om dialogens möjligheter och hinder* (2015), Mistra Urban Futures Reports

Tahvilzadeh, Nazem, *Det våras för medborgardialoger* (2015), Underlagsrapport på uppdrag av 2014 års Demokratiutredning, Regeringskansliet

(17) Biskopsgården – Beskrivning av stadsdelen (2008), Stadsbyggnadskontoret, Göteborg Stad

Göteborgs principer för medborgardialog (2014), Handling nr 52, Kommunfullmäktige Göteborg Stad

Lokalt utvecklingsprogram - Behov och inriktningar för utveckling av Västra Hisingen (2015), Stadsdelsnämnden, Västra Hisingen, Göteborg Stad

Metodstöd för jämställdhetsintegrerade medborgardialoger (2013), Göteborg Stad

Om projekt medborgardialogs bakgrund och uppdrag (2006), Sveriges Kommuner & Landsting

Plan för medborgardialog i Västra Hisingen 2015, (2014), Stadsdelsnämnden, Västra Hisingen, Göteborg Stad

Plan för medborgardialog i Västra Hisingen 2016, (2015), Stadsdelsnämnden, Västra Hisingen, Göteborg Stad

Samspel med medborgarna - Inspirationsskrift för förtroendevalda (2011), Sveriges Kommuner & Landsting

Skillnader i livsvillkor och hälsa i Göteborg (2014), Social Hållbarhet, Göteborg Stad

Internetsidor

Blanco, Maria, *Unga kvinnor i Biskopsgården vill öppna egen mötesplats*, (2015-04-13), Sveriges Radio, Senast hämtad 2016-01-07 från:

<http://sverigesradio.se/sida/artikel.aspx?programid=104&artikel=6139481>

Nationalencyklopedin, Sökord: *Empowerment*, Senast hämtad 2016-01-07 från:

<http://www.ne.se.ezproxy.ub.gu.se/uppslagsverk/encyklopedi/l%C3%A5ng/empowerment>

Nationalencyklopedin, Sökord: *Intersubjektivitet*, Senast hämtad 2016-01-07 från:

<http://www.ne.se.ezproxy.ub.gu.se/uppslagsverk/encyklopedi/l%C3%A5ng/intersubjektivitet>

Bifogad bilaga

Intervjuguide Saida

Inledande frågor:

- 1) Vill du berätta lite kort om dig själv?
- 2) Är du med i Biskopsgårdens Kvinnor eller känner till föreningen?
- 3) Om inte - är du med i någon annan förening?
- 4) Hur länge har du bott i Biskopsgården?

Frågor angående unga kvinnor i Biskopsgården:

- 5) Hur ser du på unga människors möjligheter till att påverka Biskopsgårdens utveckling? – skiljer det åt mellan män och kvinnor?
- 6) Vilka behov tror du unga kvinnor har av få vara delaktiga och kunna påverka utvecklingen i Biskopsgården? – till vilken nivå är behoven uppfyllda?
- 7) Vad är de största hindren för ungas möjligheter till att påverka utvecklingen?
- 8) Har du några upplevelser av att unga kvinnor har/inte har möjlighet till att påverka stadsdelens utveckling eller få sin röst hörd?
- 9) Känner du som bor i stadsdelen att det finns tillräcklig dialog mellan invånare och myndigheter? – hur borde dialogen se ut?
- 10) Göteborgs kommun har fokus på att invånare ska ha större inflytande i utvecklingen genom medborgardialog, anser du att denna dialog fungerar och når ut till invånarna?
- 11) När dialogen ut till unga kvinnor?

12) På vilket sätt tror du att stadsdelens utveckling påverkas av unga kvinnors närvaro/frånvaro?

Angående föreningars roll:

13) Vilken roll tror du föreningar spelar i unga kvinnors liv i stadsdelen?

14) Varför tror du att så många människor i stadsdelen tillhör en förening?

15) En del anser att unga kvinnors påverkan sker genom föreningen de tillhör, håller du med eller kan man som ung kvinna kan vara delaktig och påverka utvecklingen utan att tillhöra någon förening? (Om JA – på vilket sätt?)

Tack!!! ☺

Övriga frågor

- Är det någon viktig fråga jag har missat?
- Kan jag smsa/maila om det dyker upp en enskild fråga?